

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Η γλώσσα των γηπέδων»

Συγγραφή: ΕΛΕΝΗ ΞΥΛΑ

Εφαρμογή : ΕΛΕΝΗ ΞΥΛΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Η γλώσσα των γηπέδων.

Εφαρμογή σεναρίου

Ελένη Ξυλά

Δημιουργία σεναρίου

Ελένη Ξυλά

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

Γυμνάσιο Ν. Επιβατών

Χρονολογία

Από 17-02- 2015 έως 26-02-2015 και 22-4-2015.

Διδακτική/θεματική ενότητα

Ενότητα 8: Δε σταματώ να τραγουδώ

Διαθεματικό

Όχι.

Χρονική διάρκεια

8 διδακτικές ώρες.

Χώρος

Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, σχολική

βιβλιοθήκη, αυλή σχολείου.

II. Εικονικός χώρος: blog, edmodo.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για να υλοποιηθεί σε ικανοποιητικό βαθμό η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση, κρίνονταν απαραίτητα τα εξής:

- να είναι διαθέσιμο το εργαστήριο πληροφορικής·
- οι μαθητές/τριες να διαθέτουν τις βασικές δεξιότητες σχετικά με τη χρήση του Η/Υ και ιδιαίτερα με τον επεξεργαστή κειμένου και την πλοήγηση στο διαδίκτυο, αλλά και
- να έχουν προηγηθεί σχετικές δραστηριότητες εξοικείωσης με μηχανές αναζήτησης, δημιουργίας πολυτροπικών κειμένων, με διαδικτυακά εργαλεία·
- οι μαθητές/τριες να είναι εξοικειωμένοι/ες με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο και να έχουν εμπλακεί σε συνεργατικές δραστηριότητες.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ελένη Ξυλά, Η γλώσσα των γηπέδων, Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου, 2014.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σύμφωνα με τη συγγραφέα του σεναρίου η πρόταση είχε στόχο να διερευνήσει πώς ο λόγος στον αθλητικό/οπαδικό γραπτό και προφορικό λόγο συμβάλλει στη διαμόρφωση της ταυτότητας του οπαδού. Συγκεκριμένα, εξετάζει πώς εντάσσει τον οπαδό στο απαν/σύμπαν του αθλητισμού, της ομάδας, και ποιο σύστημα αξιών του

προβάλλει και του υποβάλλει. Όλα αυτά διερευνήθηκαν ενταγμένα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο που καθορίζεται από το ρόλο των Μ.Μ.Ε, των αθλητικών παραγόντων, του αθλητικού παρασκηνίου και την κυρίαρχη κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα. Ο L. Wenner (2003: 50) αναφέρει ότι τα νοήματα που σχετίζονται με τα διαμεσολαβημένα κείμενα αθλητικού περιεχομένου συχνά επεκτείνονται πέρα από τους αρχετυπικούς ηρωικούς μύθους του γηπέδου, προσφέροντας διδάγματα για τις πολιτισμικές προτεραιότητες και το σύγχρονο καθεστώς των σχέσεων εξουσίας.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Μια από τις βασικές αλλαγές στη σύγχρονη γλωσσολογία είναι η στροφή του ενδιαφέροντος από την κοινωνικά ουδέτερη «γλώσσα», στον κοινωνικά προσδιορισμένο «λόγο». Ενώ ήταν κυρίαρχη η άποψη ότι γλώσσα είναι ανεξάρτητη από το κοινωνικό περιβάλλον μέσα στο οποίο παράγεται και χρησιμοποιείται, στις αρχές του 20ου αιώνα, η γλώσσα άρχισε να ερμηνεύεται ως έννοια αδιαχώριστη από την κοινωνία και τα κοινωνικά συμφραζόμενα (Κωστούλα-Μακράκη 2001:11). Από τη σύγχρονη γλωσσολογία η γλώσσα δε θεωρείται απλώς ένας φορέας έκφρασης και αναπαράστασης δεδομένων οντοτήτων και ταυτοτήτων, αλλά και ένας τρόπος δημιουργίας τους. Γι' αυτό, στο επίπεδο της θεωρίας θα στηριχτούμε στην Κριτική Ανάλυση του Λόγου, όπως εκφράστηκε από τον Fairclough, μια προσέγγιση που θεωρεί ότι ο λόγος δημιουργεί συγχρόνως κοινωνικές σχέσεις, ταυτότητες.

Η σύνδεση της γλώσσας με την κοινωνία ουσιαστικά συνδέει τη γλώσσα με την εξουσία. Κάθε μορφή κοινωνικής οργάνωσης, είτε αφορά την κρατική εξουσία είτε τους κοινωνικούς θεσμούς, διέπεται από συγκεκριμένους ορατούς ή αόρατους κανόνες. Οι τρόποι εδραίωσης και αναπαραγωγής των κανόνων είναι συνήθως δύο. Ο πρώτος, που αποκαλείται «κυριαρχία» (domination), χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια της κυρίαρχης ομάδας να επιβάλει τα συμφέροντά της μέσα από τη βία

και τον εξαναγκασμό (coercion) (Fairclough 2001:28). Ο δεύτερος τρόπος είναι η ηγεμονία, η οποία στοχεύει στην εξουσία της κυρίαρχης οικονομικά ομάδας, όμως όχι μέσα από τη βία αλλά μέσα από τη συναίνεση (consent) και αποδοχή. Ο αγώνας για την κυριαρχία ανάμεσα στις διαφορετικές ομάδες πραγματοποιείται στο πεδίο της οικονομικής ζωής, της πολιτικής και της ιδεολογίας (Fairclough 1992: 92).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Η δύναμη της ιδεολογικής χρήσης της γλώσσας πολλές φορές λειτουργεί εν αγνοία των χρηστών της. Η γλώσσα των γηπέδων «φυσικοποιεί» το νόημα των λέξεων, τις συμβάσεις, τους τρόπους αλληλεπίδρασης ή τις θέσεις των υποκειμένων, ο χρήστης δεν αντιλαμβάνεται ότι πίσω από αυτές τις πρακτικές υπάρχουν σχέσεις εξουσίας (Fairclough, 2001:87). Σ' αυτό το πνεύμα, ο Kress κρίνει ότι ο προσωπικός τρόπος ανάγνωσης ενός κειμένου είναι κοινωνικά κατασκευασμένος (Kress 1989: 44). Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι η θέση των συμμετεχόντων είναι πάντα παθητική. Ο Fairclough θεωρεί ότι «τα υποκείμενα είναι ιδεολογικά τοποθετημένα, αλλά είναι ικανά να δράσουν δημιουργικά, να κάνουν τις δικές τους συνδέσεις ανάμεσα στις διαφορετικές πρακτικές και ιδεολογίες στις οποίες είναι εκτεθειμένα, και να αναδομήσουν τις πρακτικές δομές της ένταξης τους.

Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση βοήθησε στη διαμόρφωση συγκινησιακού κλίματος στην κοινότητα μάθησης, καθώς έδωσε τη δυνατότητα στους μαθητές/τριες:

- να μοιραστούν σκέψεις και συναισθήματα·
- να επεξεργαστούν αυθεντικά κείμενα·
- να παραγάγουν λόγο εμπλεκόμενοι ενεργά στη διαδικασία·
- να στοχαστούν πάνω στις στάσεις που θεωρούν φυσικές στο χώρο της γλώσσας των γηπέδων.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Στο συγκεκριμένο σενάριο τα κείμενα δεν αντιμετωπίστηκαν απλά ως συστήματα δομών αλλά ως πράξεις επικοινωνίας, για την κατανόηση των οποίων προσέχθηκαν ιδιαίτερα οι επικοινωνιακοί παράγοντες, όπως ο πομπός, ο δέκτης, οι κώδικες του μηνύματος, τα μέσα μετάδοσής του, ο σκοπός του δημιουργούς του.

Τα παιδιά ανίχνευσαν:

- τις κειμενικές συμβάσεις όσον αφορά τα δομικά συστατικά της αφήγησης, χωροχρονικό πλαίσιο δράσης, πρόσωπα-χαρακτήρες·
- τους παράγοντες που καθιστούν το κείμενο πράξη επικοινωνίας όπως ο πομπός, ο δέκτης, οι κώδικες που αξιοποιούνται για τη συγκρότηση του μηνύματος·
- τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη μετάδοσή του·
- το σκοπό στον οποίο αποβλέπει ο δημιουργός του·
- τις σχέσεις μεταξύ του αναγνώστη και άλλων φορέων·
- το χώρο και ο χρόνο δημιουργίας και ανάγνωσης του κειμένου·
- την επικοινωνία του με άλλα κείμενα.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός-Κλασικός γραμματισμός

Ως προς τους γραμματισμούς οι μαθητές/τριες εντόπισαν:

- τη χρήση ειδικών όρων·
- τα δάνεια, κωδικοποιημένα και μη, τη χρήση μετωνυμιών, τη χρήση αργκό·
- το συνομιλιακό/ διαλογικό ύφος·
- το συγκινησιακά φορτισμένο λόγο, τις υπερβολές.

Νέοι γραμματισμοί

Τα παιδιά αναγνώρισαν αρκετά τις συμβάσεις της γραφής ενός κειμένου σε ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, τις συμβάσεις της αναζήτησης μέσω του διαδικτύου.

Μέσω των δραστηριοτήτων οι μαθητές/τριες εξοικειώθηκαν με:

- τις μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο, ώστε να αποκτήσουν εμπειρία στην αναζήτηση πολυμεσικού υλικού αλλά και στην αναζήτηση και αξιολόγηση του αναγκαίου πληροφοριακού υλικού σχετικά με το θέμα των αθλητικών ηλεκτρονικών μέσων πληροφόρησης·
- βασικά λογισμικά (επεξεργαστής κειμένου, λογισμικό παρουσίασης), ώστε να μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που αυτά δίνουν για παραγωγή μονοτροπικού και πολυτροπικού κειμένου καθώς και αναθεώρηση και βελτίωση κάθε κειμένου.

Κριτικός γραμματισμός

Μπόρεσαν οι μαθητές/τριες:

- να ασκηθούν στην αναζήτηση, επιλογή και ανάγνωση υλικού από διάφορες πηγές με σκοπό την παραγωγή προφορικών, γραπτών και πολυτροπικών κειμένων και στοιχεία που αφορούν την τρέχουσα ποδοσφαιρική πραγματικότητα·
- να μετατραπούν σε κριτικά σκεπτόμενους αναγνώστες: η ανάγνωση των οπαδικών εφημερίδων απαιτεί τη γνώση της αθλητικής ορολογίας και των αθλητικών συμβάσεων, αφού απευθύνεται σε ένα κοινό το οποίο γνωρίζει ή ενδιαφέρεται για τον αθλητισμό.

Διδακτικές πρακτικές

Με το συγκεκριμένο σενάριο επιδιώχθηκε οι μαθητές/τριες να υποδυθούν συγκεκριμένους ρόλους, να γίνουν δημοσιογράφοι, εκφωνητές αθλητικών αγώνων, εκδότες, ιδιοκτήτες ευπρεπών αθλητικών blog, κατασκευαστές συνθημάτων. Ο Fairclough ονομάζει τους ρόλους που υποδύονται οι συμμετέχοντες σε κάθε είδος λόγου «θέσεις υποκειμένου», τα άτομα καθίστανται ικανά να ενεργούν ως κοινωνικά δρώντα πρόσωπα. Επιπλέον, η τοποθέτηση του ανθρώπου σε ποικίλες θέσεις υποκειμένου (που καθιερώνονται από ποικίλα είδη λόγου) συνιστά τη διαδικασία με την οποία διαμορφώνει την ταυτότητά του.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Σύμφωνα με τη συντάκτρια του σεναρίου ο αθλητισμός εμφανίζεται από τη μια να είναι απολιτικός, αφού τα αθλητικά νέα βρίσκονται στις τελευταίες σελίδες των πολιτικών εφημερίδων, σε απόσταση από τις σημαντικές ειδήσεις και οι άνθρωποι που ασχολούνται με τον αθλητισμό συχνά ισχυρίζονται ότι βρίσκεται έξω από το πολιτικό προσκήνιο. Μάλιστα καταβάλλεται προσπάθεια να συνδεθεί ο αθλητισμός με την ψυχαγωγία, το παιχνίδι, την εκτόνωση. Από την άλλη πρωταγωνιστεί παρασκηνιακά σ' όλες τις πτυχές της κοινωνικοπολιτικής διαδρομής της εξουσίας και του χρήματος. Ξεκινώντας από αυτές τις παραδοχές μπήκαμε στα γήπεδα στα οποία γεννήθηκαν νεολογισμοί, συνθήματα, συναισθήματα στις ψυχές και στα χείλη των οπαδών στα οποία μια ολόκληρη κοινωνία προσκυνά και αναπαράγει και σε άλλες περιστάσεις επικοινωνίας και αναζητήσαμε την ταυτότητα του νέου οπαδού.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση βρίσκεται σε πλήρη συμβατότητα με το ΑΠΣ και το ΔΕΠΠΣ, εφόσον εντάσσεται στην 8η Ενότητα της Νεοελληνικής Γλώσσας Α΄ Γυμνασίου. Ειδικότερα, εξυπηρετεί τις αρχές και τους στόχους των Προγραμμάτων Σπουδών, γιατί:

- αντιμετωπίζει τη γλώσσα ως κοινωνικό και πολιτιστικό προϊόν που διαμορφώνεται ανάλογα με τις περιστάσεις επικοινωνίας·
- ακολουθεί την επικοινωνιακή μέθοδο στη διδασκαλία της γλώσσας και αξιοποιεί ποικίλα ανοιχτά περιβάλλοντα για την κατανόηση και παραγωγή λόγου (ηλεκτρονικά λεξικά, σώματα κειμένων, διαδίκτυο)·
- υιοθετεί την κειμενοκεντρική προσέγγιση δίνοντας έμφαση στη μελέτη ευρύτερων, πέραν της πρότασης, γλωσσικών μονάδων·
- δίνει έμφαση στη νέα κειμενικότητα μέσω της δημιουργίας κειμένων που

σχετίζονται με το διαδίκτυο (νέος γραμματισμός) και στην καλλιέργεια της δεξιότητας για κριτική ανάγνωση της διαδικτυακής πληροφορίας (κριτικός γραμματισμός).

- εξασφαλίζει την ενεργητική συμμετοχή όλων των μαθητών μέσω της ομαδοσυνεργατικής μάθησης.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και οι εφαρμογές τους δεν είναι μόνο «εργαλεία» αλλά γνωστικά αντικείμενα που προετοιμάζουν τους μαθητές για την εκπαίδευση και επαγγελματική τους ανάπτυξη, ενώ ταυτόχρονα λειτουργούν και ως πηγές πληροφόρησης, ως νοητικά εργαλεία (mindtools), δηλαδή μαθησιακά εργαλεία που χρησιμοποιούν γνωστικές δομές και διαδικασίες με τις οποίες διευκολύνεται η ανακαλυπτική μάθηση.

Η εξέλιξη των εργαλείων των Τ.Π.Ε. και η πρόοδος της Επιστήμης της Πληροφορικής δημιουργούν τις συνθήκες για μάθηση με την υιοθέτηση σύγχρονων παιδαγωγικών μεθόδων και ειδικά για το μάθημα της Γλώσσας, των νεότερων γλωσσοδιδασκτικών προσεγγίσεων. Ειδικότερα, οι δυνατότητες των νέων μέσων μπορούν να αξιοποιηθούν για την υιοθέτηση της ανακαλυπτικής και διερευνητικής μάθησης στη διδασκαλία της γλώσσας. Το περιβάλλον του διαδικτύου με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μπορεί να αξιοποιηθεί προς την κατεύθυνση αυτή. Η πληροφορία δεν υπάρχει σε συγκεκριμένες σελίδες του ενός, αξιόπιστου σχολικού εγχειριδίου· πρέπει να αναζητηθεί στον παγκόσμιο ιστό, κάτι που καθιστά αναγκαίο την καλλιέργεια από τους μαθητές δεξιοτήτων κριτικής αναζήτησης και αξιοποίησης των πληροφοριών.

Κείμενα

Νεοελληνική Γλώσσα Α' Γυμνασίου

- Βιβλίο Μαθητή, Ενότητα 8, Κείμενο 6 [«Δε σταματώ να τραγουδώ ποτέ!»](#)

Εκπαιδευτικό/υποστηρικτικό υλικό

- Σ. Αποσπόρης, [Ο ύμνος του Πανιωνίου](#). [πηγή: YouTube]
- Μ. Κακριδή, Δ. Κατή & Β. Νικηφορίδου. [Γλωσσική ποικιλία και σχολική εκπαίδευση](#). [πηγή: komvos.edu.gr]
- Η. Αναστασιάδης, [Τα τραγούδια που έγιναν οπαδικά](#). [πηγή: oneman.gr]
- [Ο μαγικός κόσμος των συνθημάτων](#). [πηγή: TheInsider]
- Συνέντευξη με τον Νάσο Κατσώχη, συγγραφέα του βιβλίου «Οπαδοί εν χορώ». Δημοσιεύτηκε στο ένατο τεύχος του HUMBA.
- Ν. Κατσώχης, [Οι “μεταφορές” του πολέμου: από τα πεδία της μάχης στις “μάχες” των γηπέδων](#). [πηγή: 24grammata]
- Ν. Κατσώχης, [Η οριακότητα της “οπαδικής” γλώσσας](#). [πηγή: 24grammata]

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α΄ ΦΑΣΗ (1 ώρα στην τάξη)

Το φύλλο εργασίας αναρτήθηκε στο Edmodo και δόθηκαν εξηγήσεις. Μια ομάδα εξέφρασε την επιθυμία να αναλάβει τη δημιουργία του αθλητικού ιστολογίου και να λειτουργήσει ως σύνδεσμος συλλογής στοιχείων και πληροφοριών. Η δημοσίευση στο blog, λειτούργησε παρωθητικά στη μαθησιακή διαδικασία.

Τα παιδιά διάβασαν το Κείμενο 6 από το σχολικό βιβλίο «Δε σταματώ να τραγουδώ ποτέ!» (εφημ. Πρωταθλητής, 2004). Εντόπισαν λέξεις, φράσεις που δήλωναν το κλίμα του γηπέδου, αντέγραψαν από το ψηφιακό σχολείο το κείμενο, το επικόλλησαν σε ένα ΠΕΚ και χρωμάτισαν ανάλογα τις λέξεις. Άκουσαν τους ύμνους των ομάδων, αναγνώρισαν σε ποιες αντιστοιχούσαν, σχολίασαν προφορικά τους στίχους, το γλωσσικό ιδίωμα, τον τόπο δημιουργίας, τον δημιουργό (μουσική/στίχοι: Σάκης Αποσπόρης), τον ερμηνευτή (Σπύρος Χαλικιόπουλος), τα αισθήματα των οπαδών (λατρεία, θρησκεία) για την ομάδα και τους πρωταγωνιστές (Δάλλας).

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΙΩΝΙΟΥ Γ.Σ.Σ. - THE HYMN OF PANIONIOS G.S.S.

Από την Μικρά Ασία
σύλλογος με ιστορία,
γιγαντώθηκε.

Πανιώνιος θρησκεία,
της Ελλάδας ιστορία,
και αντρώθηκε.

Εκατό και πλέον χρόνια
δόξα ιερή αιώνια,
στεφανώθηκε.

Φορτωμένος μεγαλεία
απ' την Σμύρνη στην πλατεία,
δεν αλώθηκε.

Πανιωνα... Πανιωνα... Πανιωνάρα μου γλυκιά,
Θεέ μου ομαδάρα μου (δισ)
Της προσφυγιάς φανάρι,
των στίβων παλικάρι,
τρισένδοξο καμάρι,
Πανιωνάρα μου γλυκιά.

Δόξα, νίκες, πανδαισία,
μα ολόχρυση ιστορία,
όλους μας τιμά.

Πανιώνια ιδέα,

πίστη δυνατή, ωραία,
και μας οδηγιά.

Εκατό και πλέον χρόνια

σαν θεός που ζει αιώνια,
τόσα ιδανικά.

όλα αυτά μεσ' την καρδιά μας
απ' τον Δάλλα στα παιδιά μας,
λάβαρα πιστά.

Πανιωνα... Πανιωνα... Πανιωνάρα μου γλυκιά,
Θεέ μου ομάδαρα μου (δισ)
Της προσφυγιάς φανάρι,
των στίβων παλικάρι,
τρισένδοξο καμάρι,
Πανιωνάρα μου γλυκιά.

Τα παιδιά έκαναν μια σύντομη αναδρομή της ιστορίας των ομάδων, του ΠΑΟΚ, ΑΡΗ, ΗΡΑ μέσα από την επίσημη ιστοσελίδα των ομάδων.

Β' φάση: 5 ώρες

Στη δεύτερη φάση στο εργαστήριο πληροφορικής τα παιδιά εργάστηκαν σε ομάδες. Η διδάσκουσα έδωσε διευκρινήσεις σχετικά με το [φύλλο εργασίας](#). Οι μαθητές/τριες προχώρησαν στην αναζήτηση, συλλογή, αξιολόγηση και καταγραφή του υλικού.

Η διδάσκουσα επισήμανε ότι η παρουσίαση των αποστολών καλό είναι να γίνει με τρόπο που να προσελκύει το ενδιαφέρον και την προσοχή των συμμαθητών τους, να αποφύγουν ακρότητες και υπερβολές. Στόχος ήταν να ενεργοποιηθεί η γλωσσική

ενημερότητα των μαθητών, ώστε να επιτευχθεί ένα συγκεκριμένο επικοινωνιακό αποτέλεσμα.

Οι μαθητές αντιλήφθηκαν ότι η παραγωγή λόγου συνιστά μια δυναμική διαδικασία που επιδέχεται τροποποιήσεις και βελτιώσεις. Τα παιδιά μέσα από τις αποστολές τους στο φύλλο εργασίας χρησιμοποίησαν δημιουργικά την Πύλη της ελληνικής γλώσσας, σχολίαζαν τα ευρήματα και τον πλούτο της ελληνικής γλώσσας.

Την επόμενη ώρα (2η ώρα) παρακολούθησαν τρία βιντεάκια με χιουμοριστικό περιεχόμενο στο YouTube. Το φιλοσοφικό ποδόσφαιρο είχε τρομερή επιτυχία, γιατί θεωρήθηκε πολύ επίκαιρο λόγω των σχέσεων Ελλάδας-Γερμανίας και της κρίσης που διέρχονται. Σκέφτηκαν ποιες γηπεδικές εκφράσεις χρησιμοποιούνται στην καθημερινή τους ζωή πχ. στην πολιτική ζωή η οποία, όπως διαφαίνεται από τις συνομιλίες στο κοινοβούλιο, έχει υπερβεί σε λεκτική βία και το ίδιο το γήπεδο και αναρωτηθήκαμε αν αυτό συνιστά *δολοφονία* της γλώσσας. Κράτησαν σημειώσεις και έγραψαν ένα σύντομο άρθρο για το blog, υποστηρίζοντας τη θέση ότι η γλώσσα των

γηπέδων καλό είναι να εξορθολογιστεί, αφού στα γήπεδα πηγαίνουν και παιδιά. Μπήκαν στη θέση δημοσιογράφου που παίρνει συνέντευξη για ένα blog (3η ώρα), κατέγραψαν έναν αριθμό ερωτήσεων άλλοι απευθείας σε ένα πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου και άλλοι πρώτα σε σημειώσεις. Την επόμενη ώρα (4η ώρα) εντόπισαν και κατέγραψαν συνθήματα από διάφορες ομάδες, συζήτησαν για τον ρόλο τους, πώς συντελούν μαζί με τα τραγούδια στη δημιουργία του οπαδικού κλίματος και πώς καθοδηγούν στη λεκτική, σωματική βία, προσβάλλοντας και αποδομώντας τον αντίπαλο. Την 5η ώρα διάβασαν προσεκτικά τίτλους και ηλεκτρονικά έντυπα και εντόπισαν την υπαινικτική χρήση της γλώσσας, τη συνδηλωτική σημασία λέξεων-εκφράσεων του γηπέδου. Η δραστηριότητα 9 δεν παρουσίαζε ενδιαφέρον για τα παιδιά και δεν υλοποιήθηκε από καμιά ομάδα.

Τέλος, μαγνητοσκοπήσαν ένα δικό τους στιγμιότυπο αθλητικού αγώνα, με την ευκαιρία ενός ενδοσχολικού πρωταθλήματος και έγραψαν έναν ύμνο της σχολικής ποδοσφαιρικής ομάδας. Η διδάσκουσα φρόντισε να τηρείται το χρονοδιάγραμμα και να κατανέμονται σωστά οι εργασίες στον διαθέσιμο χρόνο.

Γ' φάση: 2 ώρες

Στη φάση αυτή κάθε ομάδα παρουσίασε το αποτέλεσμα της δουλειάς της και δέχτηκε ερωτήσεις, σχόλια, κριτική από τις υπόλοιπες ομάδες. Ακολούθησε εποικοδομητική συζήτηση και αναστοχασμός σε κλίμα ευφορίας και ενθουσιασμού. Οι μαθητές προχώρησαν σε αυτοαξιολόγηση και έγινε συνολική αποτίμηση του τρόπου εργασίας τους (τι πήγε καλά και τι όχι).

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Κείμενο 6 Δε σταματώ να τραγουδώ ποτέ!

Στο μυαλό μου ξετυλιγονται μία μία οι εικόνες. Από εκείνο το πρωινό της 12ης Ιουνίου, όταν ξημερώματα άπνους έφευγα για το Πόρτο μέσω

Φρανκφούρτης. Τότε είχα υπολογίσει να λείπω 10 ημέρες για τα τρία ματς με την Πορτογαλία, την Ισπανία και τη Ρωσία. Δεν είχαν περάσει παρά λίγες ώρες παραμονής μου στην Πορτογαλία, όταν έγινε το πρώτο θαύμα. Η Ελλάδα κέρδισε με 2-1 την οικοδέσποινα Πορτογαλία στο «Ντραγκάο» και από το πρώτο κιάλας ματς έθεσε τις βάσεις για την πρόκριση στη δεύτερη φάση. Ακολούθησε στο «Μπέσα» το 1-1 με την Ισπανία, εκείνος ο βαθμός «χρυσάφι» που ουσιαστικά «σφράγισε» την πρόκριση. Από το Πόρτο στο Φάρο για την πιο γλυκιά ήττα στην ιστορία του ελληνικού ποδοσφαίρου. Χάσαμε με 2-1 από τη Ρωσία στο «Αλγκάρβε», αλλά η πρόκριση ήταν δικιά μας. Παράταση μιας βδομάδας στο ταξίδι και από το Φάρο στη Λισαβόνα για τον προημιτελικό με τη Γαλλία. Στο μεταξύ μεγάλες δυνάμεις του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου έλεγαν αντίο. Ισπανία, Γερμανία, Ιταλία, Αγγλία έβγαιναν νοκ άουτ. Εκείνο το βράδυ της 25ης Ιουνίου στο «Ζοσέ Αβαλάδε» ήμουν σίγουρος. Το έλεγα πολύ πριν αρχίσει ο προημιτελικός ότι θα κερδίσουμε τη Γαλλία. Κάποιοι με περνούσαν για τρελό. Το πίστευα όμως ότι θα περάσουμε. Και με δικαίωσε ο... Χαριστέας. Επιστροφή στο Πόρτο και στο «Ντραγκάο» και ημιτελικός με την Τσεχία. Αυτό ήταν και το δυσκολότερο παιχνίδι. Ωστόσο αντέξαμε στην πίεση των Τσέχων και σε... νεκρό χρόνο ο Δέλλας σκόραρε και μας έδωσε το εισιτήριο για τον τελικό. Κυριακή 4 Ιουλίου. Στο στάδιο «Λουζ» της Λισαβόνας η ιστορία γράφει ότι η Ελλάδα είναι η πρωταθλήτρια Ευρώπης. Όλος ο κόσμος υποκλίνεται. Δεύτερη νίκη κατά της Πορτογαλίας με 1-0 αυτή τη φορά. Ακολούθησαν σκηνές απίστευτες, ονειρεμένες. Ο κόσμος ένα κουβάρι να τραγουδάει ασταμάτητα. Το λέει άλλωστε και το σύνθημα. «Δε σταματώ να τραγουδώ ποτέ...» Και δε θα σταματήσουμε ποτέ να τραγουδάμε γι' αυτή την ομάδα, για αυτούς τους παίκτες, αυτό τον προπονητή, που μας χάρισαν τη μεγαλύτερη χαρά. Μας απογείωσαν, μας τρέλαναν. Τους ευχαριστούμε.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου 2004

Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαιδεία

Το Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου 2004, ή απλά Euro 2004, διεξήχθη στη γηπεδοειδή Παναθηναϊκός από τις 12 Ιουνίου ως τις 4 Ιουλίου 2004. Ήταν η 12^η διεξαγωγή του πρωταθλήματος της ΟΥΕΦΑ. Πήραν μέρος 32 εθνικές ομάδες. Αντίστοιχη (Πορτογαλία προκρίθηκε κατ'ελάχιστο ως διοργανώτρια χώρα ενώ οι υπόλοιπες 15 προκρίθηκαν από μια προκαταρκτική φάση στην οποία μετείχαν 50 ομάδες.

Το πρώτο καλύτερο η Ελλάδα, νίκησε δύο φορές προηγουμένως. Με τη νίκη για δεύτερη φορά σε τελική φάση Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος μετά το 1980 και πριν από ότι το σκορ είναι το καλύτερο του παγκόσμιου. Έτσι η νίκη σήμανε στην πράξη, επίσης με σκορ 2-1 τη διεξαγωγή του πρωταθλήματος. Στη συνέχεια από την καθιέρωση του ΟΥΕΦΑ πρωταθλήματος και με όλο τον κόσμο και έγινε πρωταθλητής στο πρωταθλήμα, επικράτησε ο Γκόμεζ και η Πορτογαλία η Πορτογαλία με σκορ στην τελική της, 4ης Ιουλίου. Δεν αναδείχθηκε πάλι η Πορτογαλία και την είκοσι για δεύτερη φορά με 1-0 και σκόρερ τον Λούις Φιγιάου.

Πίνακας προκριμένων (Προκριστές)

- 1 Ελλάδα (διοργανώτρια)
- 2 Γαλλία
- 3 Φοινιζία
 - 3.1 Κριεζοσφάκιος
 - 3.2 Ουάις Θ
 - 3.3 Ουάις Γ
 - 3.4 Ουάις Δ
- 4 Φοινιζία
 - 4.1 Παρκαβίος

1 - Κρίεζο με 2-1 από τη Ρωσία, αλλά η πρόκριση στην τελική μας, χάρισε την προκήν σε πρόκριση - η ομάδα παύεται στην η ομάδα, κατά η διοργανώτρια... Με την ομάδα που αναδείχθηκε η διοργανώτρια.

Το ποδόσφαιρο που αγαπήσαμε...

Διαβάστε το άρθρο μας που αφορά στο θέμα της προηγούμενης ημερομηνίας η Καθημερινή για το ποδόσφαιρο με την τίτλο ["Το ποδόσφαιρο που αγαπήσαμε..."](#)

Όλα τα κομμάτια της Επιστημονικής Ανάλυσης της ["Καθημερινή"](#) με την τίτλο ["Το ποδόσφαιρο που αγαπήσαμε..."](#) και την ["Καθημερινή"](#) της εφημερίδας που είναι η Επιστημονική Ανάλυση.

Διαβάστε το άρθρο μας που αφορά στο θέμα -αγαπήσαμε ημερομηνία- του ποδοσφαίρου

Πάρτε Μορφωτική ["Καθημερινή"](#) της ΔΕΚΕ, ημερομηνία της Καθημερινής

Αν Καθημερινή Αναρωτησάτε ["Καθημερινή"](#) της Καθημερινής

Την Καθημερινή ["Καθημερινή"](#) της Καθημερινής

Μην Διάβετε ["Καθημερινή"](#) της Καθημερινής

1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ανάλογα με το φύλο, τη γεωγραφική και κοινωνική καταγωγή, το επάγγελμα χρησιμοποιεί κάποιος τη γλώσσα. Η ηλικία, το φύλο, η μόρφωση, η κοινωνική, πολιτική θέση του ατόμου διαφοροποιεί την έκφρασή του. Οι ποικιλίες με βάση τη χρήση ονομάζονται συνήθως επίπεδα ύφους και εκφράζονται σε κάποια ειδική κοινωνική κατάσταση. Εν μέρει, η κατάλληλη επιλογή επιπέδου ύφους είναι μέσα στις δυνατότητες του/της ομιλητή/τριας και γίνεται λίγο-πολύ αυτόματα. Η γλώσσα των γηπέδων έχει σχέση με όλα τα παραπάνω, γιατί οι οπαδοί είναι από διαφορετικές περιοχές, επαγγέλματα, ηλικίες με διαφορετική μόρφωση. Επίσης, μπορεί άτομα μορφωμένα μέσα στο γήπεδο να εκφράζονται με πολύ άσχημο τρόπο, γιατί μέσα στο χώρο νιώθουν ελεύθεροι.

2. ΛΕΞΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟΓΡΑΦΩΝ:

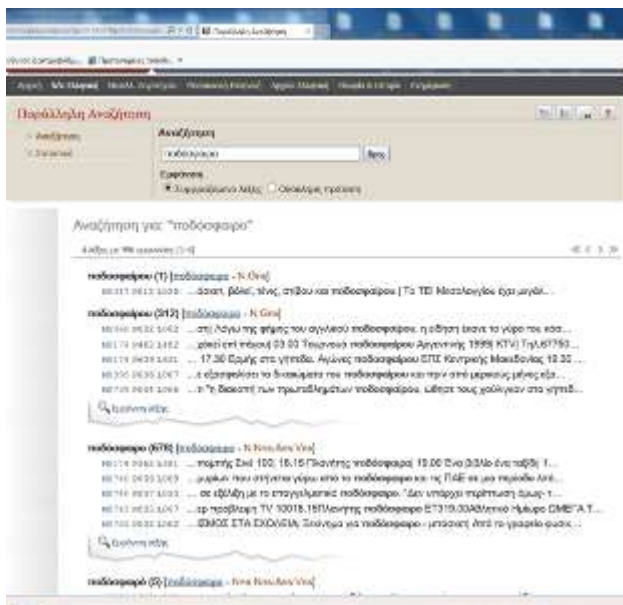
ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ: 33 ΕΓΓΡΑΦΕΣ, ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΛΕΞΕΩΝ: ΑΓΓΛΙΚΕΣ,

ΓΑΛΛΙΚΕΣ, ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ, ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ

ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΣΤΑ ΣΩΜΑΤΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:

4 λέξεις με 996 εμφανίσεις

3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΟΣ: ΜΑΓΝΗΤΟΣΚΟΠΗΜΕΝΟ ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ Ο ΛΑΛΙΣΤΑΤΟΣ

ΣΧΟΛΙΑΣΤΗΣ ΜΙΟΥ-ΜΙΟΥ.

<https://www.youtube.com/watch?v=CdGnavEuxOo&feature=youtu.be>

Περιγραφή Μίου-Μίου

Ο ήχος έχει πρόβλημα λόγω του ανοιχτού χώρου, των φιλάθλων οι οποίοι φωνασκούν και των πουλιών λόγω της άνοιξης.

4. ΓΗΠΕΔΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ: ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑ Ή ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Το ιστολόγιο των φιλάθλων θέλει να βάλει μια ιδέα στη σκέψη των φιλάθλων. Δεν είναι σωστό να βρίζουμε τόσο πολύ τους αντιπάλους μας και να τους φερόμαστε σαν σκουπίδια και το ίδιο να κάνουν και εκείνοι. Τα συνθήματα μας είναι άθλια για τους αθηναίους και τα δικά τους για εμάς. Ενώ τα τραγούδια για ομάδα μας είναι χαρούμενα και εμπυχωτικά, τα συνθήματα είναι υβριστικά, θα μπορούσαν να είναι αστεία και κοροϊδευτικά. Όμως αν δεν εκφραστούμε ελεύθερα στο γήπεδο, πού αλλού μπορούμε να βρούμε χωρίς να παρεξηγηθούμε;

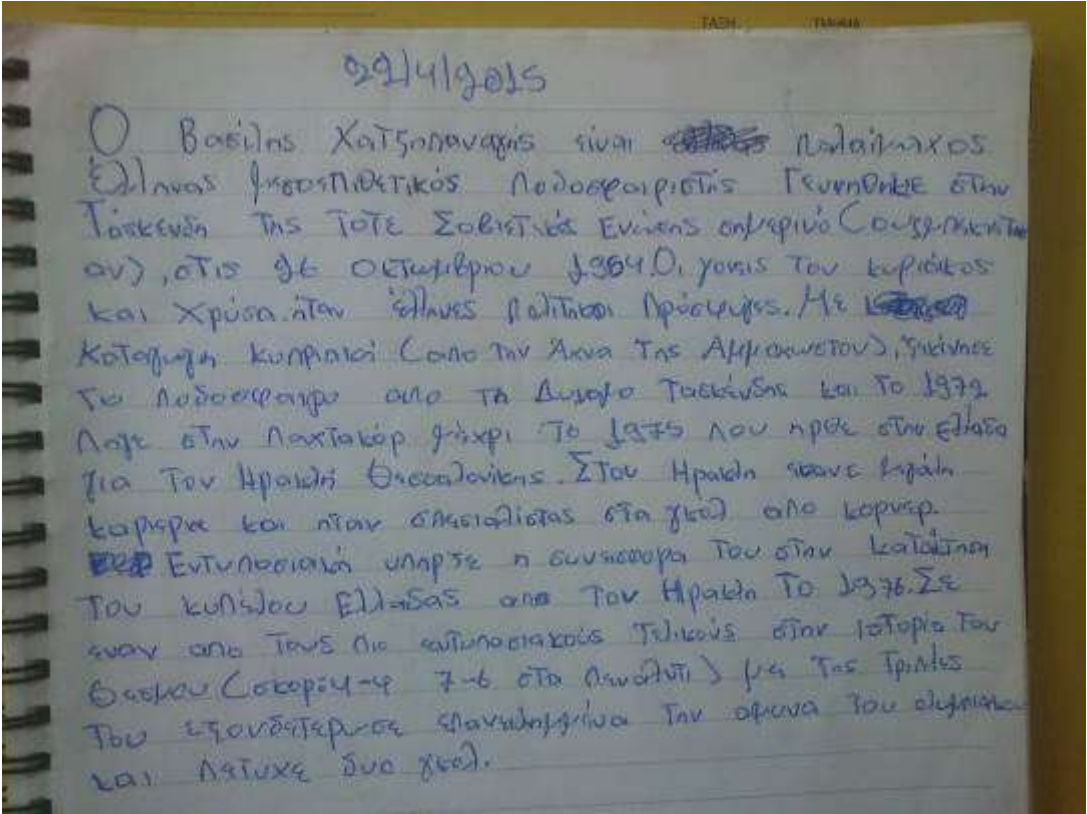
5. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΙΣΤΟΛΟΓΙΟΥ -- ΠΡΩΤΟΣΕΛΙΔΑ

6. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Το αρχείο ήχου χάθηκε, ωστόσο έμεινε μια σύντομη περίληψη της απομαγνητοφώνησης

7. *92/4/905*
Ο Βασίλης Χατζηπαναγής είναι ~~ο~~ παιδαγωγός Έλληνας μεταπολεμικός ποδοσφαιριστής γεννηθηκε στην Τσεκάνη της τότε Σοβιετικής Ένωσης (σημερινό Ουζμπεκιστάν), στις 06 Οκτωβρίου 1964. Ο γονιός του Κυριάκος και Χρύσα ήταν Έλληνες πολιτικοί πρόσφυγες. Με ~~το~~ κατοχυρωμένο κυπριακό Colο στην Άκρα της Αφρικής του), ξεκίνησε το ποδοσφαίρο από τα Δυτικά Τσεκάνη και το 1972 πηγε στην Λαμία και μέχρι το 1975 που ήρθε στην Ελλάδα για τον Ηρακλή Θεσσαλονίκης. Στον Ηρακλή έγινε βοηθός κωστήρα και ήταν σκευαστής στα γκολ από κωστήρα. ~~Επ~~ Εντυπωσιακή υπηρξε η συνεισφορά του στην κατάκτηση του κυπέλλου Ελλάδας από τον Ηρακλή το 1976. Σε έναν από τους πιο εντυπωσιακούς τελικούς στην ιστορία του θεσμού (Σκορπός-4-4 7-6 στα πέναλτι) για τις Τρίλιες του έφτασε πρώτος στανκιδάρτηνα τον οφθαλμό του αμνηστια και άστραξε δυο γκολ.

8. ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ-ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

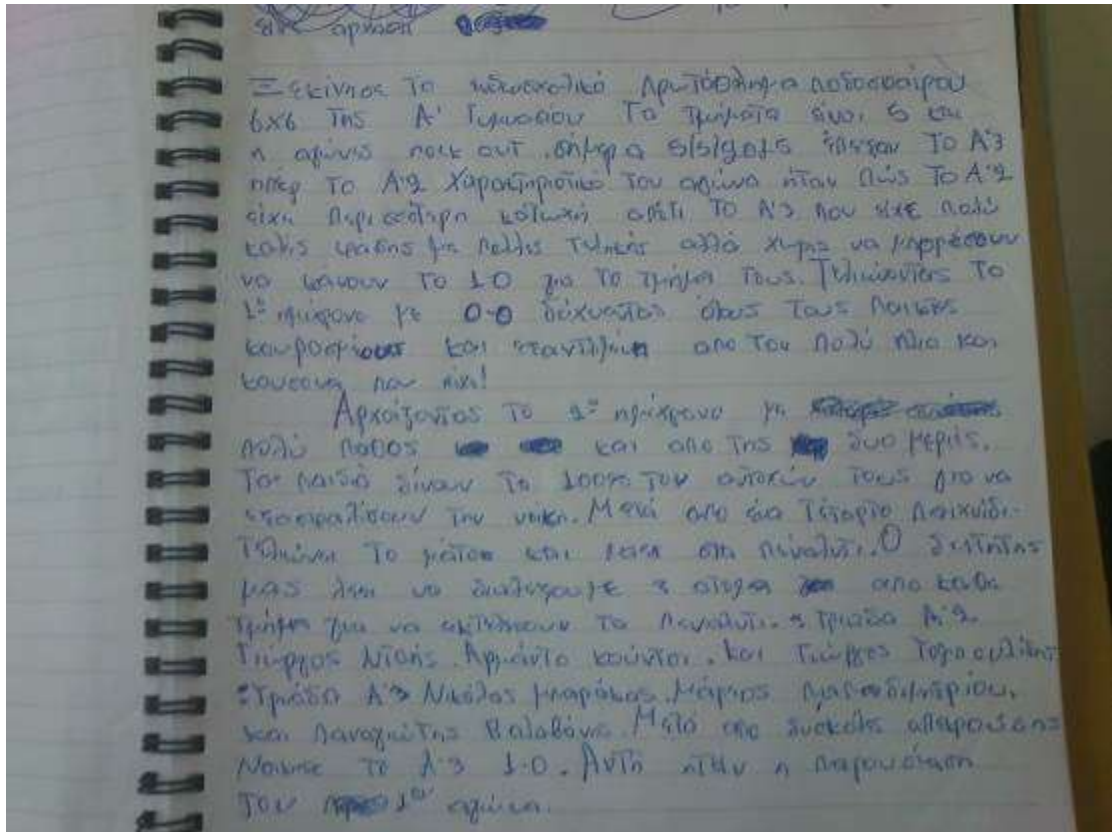
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

9. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΓΩΝΑ

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δίνονται τα φύλλα εργασίας που αξιοποιούνται στην εφαρμογή και με τα οποία έχουμε συνδέσει (εσωτερικός υπερδεσμός) αντίστοιχα σημεία της διδακτικής πορείας. Δίνεται το φύλλο εργασίας, κοινό για όλα τα παιδιά.

1η ώρα

Η γλώσσα των γηπέδων

1. Δραστηριότητα: Διαβάζουμε το παρακάτω κείμενο και προσπαθούμε να το αποδώσουμε με δικά μας λόγια σε μια περίληψη 25-20 σειρών η οποία θα δημοσιευθεί στο blog. Αν υπάρχουν άγνωστες λέξεις τις καταγράφουμε, επισκεπτόμαστε την Πύλη για την ελληνική γλώσσα και τις διαβάζουμε.

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ των Μαρίας Κακριδή, Δήμητρας Κατή και Βασιλικής Νικηφορίδου

2. Μια και βρισκόμαστε στην Πύλη της ελληνικής γλώσσας ας ψάξουμε: α) Σύνθετη αναζήτηση: σημασιολογικό πεδίο, ποδόσφαιρο, αθλητικά/ουσιαστικό, επίθετο, επίρρημα β) Σύνθετη αναζήτηση: γήπεδο, ποδόσφαιρο, ομάδα, φίλαθλος, οπαδός, ήττα. Δημιουργούμε το λεξικό των αθλητικογράφων.

2η ώρα

3. Το ποδόσφαιρο έχει το δικό του λεξικό και μέσα στα γήπεδα μαθαίνεις γλώσσα και καλλιεργείς το πνεύμα σου! Λέμε τώρα... Είναι γνωστό πως οι απανταχού φίλαθλοι έχουν ένα χαρακτηριστικό: όταν βλέπουν ποδόσφαιρο μπορούν να γίνουν ιδιαίτερα ευρηματικοί ως προς τον τρόπο με τον οποίο χαρακτηρίζουν κάποιον παίκτη ή ως προς τον τρόπο με τον οποίον θα αποκαλέσουν τον διαιτητή της αναμέτρησης ή θα περιγράψουν τον αγώνα.

Παρακολουθείτε τα παρακάτω βίντεο και προσέχουμε ιδιαίτερα τον τρόπο με τον οποίο περιγράφεται ο αγώνας. Καθένα έχει τη δική του ομορφιά και δείχνει τη διάθεση του δημιουργού να επισημάνει την αξία του αθλητικού πνεύματος.

<https://www.youtube.com/watch?v=vfDoPTxZj1Q#t=32> ΧΑΡΡΥ ΚΛΥΝΝ - ΔΕΛΦΙΝΑΡΙΟ & ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΥΡΙΑΚΗ
https://www.youtube.com/watch?v=IIIhD_ox42SE#t=117 Φιλοσοφικό Ποδόσφαιρο!
<https://www.youtube.com/watch?v=Wq5hIHh0-mU#t=19> ΠΡΟΦΗΤΙΚΟ ΒΙΝΤΕΟ!
ΕΛΛΑΣ - ΑΚΤΗ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ!

Αν και είσαι φυσικό ταλέντο, καλείσαι να περιγράψεις έναν ποδοσφαιρικό αγώνα κάνοντας χρήση και του παρακάτω λεξιλογίου. Ηχογραφείτε την περιγραφή και την ανεβάζετε στο blog. Ελπίζω να έχετε όλοι αντιληφθεί τη χιουμοριστική διάθεση του παρακάτω λεξιλογικού οδηγού. Ας ξεκινήσουμε λοιπόν.

A

Αχάπαρος (ο): Συνηθισμένο επίθετο το οποίο κοσμεί παίκτες, προπονητές και διαιτητές και σημαίνει ότι κάποιος δεν έχει ιδέα για αυτό που κάνει. Για παράδειγμα οι διαιτητές στην Κύπρο είναι αχάπαροι ότι κι αν κάνουν σύμφωνα με τους φιλάθλους.

B

Βοηθός (ο): Από λάινσμαν, έγινε επόπτης και μετά βοηθός. Ή πλάγιος, ή πλαϊνός. Εμείς, βέβαια, επιμένουμε στο επόπτης (εξηγούμε παρακάτω) κι αφήνουμε τους σχολιαστές να υπογραμμίζουν ότι το οφ-σάιντ δεν το καταλόγισε ο βοηθός, που βρισκόταν ακριβώς στην ευθεία (και είχε φάει και ψαράκι).

Βίδωσε (τον): Έκφραση που χρησιμοποιείται όταν ένας αμυντικός βιδώσει, δηλαδή εξαφανίσει το αστέρι της αντίπαλης ομάδας από το γήπεδο λόγω της καλής του απόδοσης.

Γ

Γκολάρα (η): Παλαιόθεν έκφραση για ένα υπέροχο γκολ. Γενικώς ένα γκολ που θα θυμόμαστε για καιρό, λέγοντας: "Θυμάσαι τη γκολάρα που σου είχε φορμάρει ο Τσεντεμέντες;" Παράγωγο: Το γκολάκι "στο πέταξε το γκολάκι, ο Χαλιαμπάλιας".

Δ

Διατητής (ο): Σε γηπεδική διάλεκτο και ο διατητής (αυτή η παλιοχαμούρα), δηλαδή ο άρχοντας του αγώνα, που ακούει αγόγγυστα τα μπινελίκια όλων όσων βρίσκονται στο γήπεδο. Αλησμόνητη φράση: "Και οι διατηταί άνθρωποι είναι, κάνουν σφάλματα", που θα έλεγαν και στην δεκαετία του 70.

Δρομέας: Ο χαρακτηρισμός αυτός αποδίδεται στους παίκτες οι οποίοι έχουν πολλοί καλές ικανότητες στο τρέξιμο αλλά από μπάλα...δεν σκαμπάζουν. Υπάρχουν πολλά χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων παικτών, οι οποίοι και έκαναν καριέρα μόνο και μόνο επειδή είχαν μια κάποια ταχύτητα.

Ε

Εεεε (επιφώνημα): Συνηθισμένη έκφραση των οπαδών, η οποία επαναλαμβάνεται ανά τακτά διαστήματα στον αγώνα με σκοπό να κερδίσουν και 1-2 σφυρίγματα παραπάνω.

Η

Ήρωας (ο): Αυτός που θα βάλει γκολ στο 90'. Ο τερματοφύλακας που έπιασε πέναλτι, ο σέντερ-μπακ που παίζει με ματωμένο κεφάλι, ο προπονητής που ξεπέρασε όλες τις δυσκολίες. Ηρωικοί οπαδοί: Πέντε-έξι ταλαίπωροι που έχουν ταξιδέψει για το ματς στην Ισλανδία και με -28 βαθμούς φωνάζουν ημίγυμνοι σε μια γωνία του γηπέδου.

Θ

Θεός (ο): Ο παίκτης που θα σκοράρει στο 90', ο πρόεδρος που θα φέρει τον παικταρά από Βραζιλία και εμβληματικές φυσιογνωμίες για κάθε ομάδα.

Ι

Ιστορία (η): Μεγάλη για κάθε ομάδα. "Εμείς ρε έχουμε ιστορία" απαντάς στην καζούρα. Αν, πάντως, κάποιος σε πρήξει συνεχώς του εξηγείς αλλιώς: "Καλά ρε φίλε τι ιστορία είσαι εσύ;"

Κ

Κοντοσφηνιά: Η...ιδιότητα αυτή αποδίδεται κυρίως σε άτομα τα οποία έχουν μέτριο ανάστημα. Συνήθως χρησιμοποιείται από τους αντίπαλους φιλάθλους του παίκτη, με σκοπό να πικάρουν αυτόν και τους αντίπαλους φιλάθλους. Επίσης είναι δεδομένη η χρήση αυτού του χαρακτηρισμού όταν αυτός ο παίκτης έχει κάνει θαύματα για να μειώσουμε την αξία του. Στην αρχή και τον Μέσσι έτσι τον αποκαλούσαν

Κούπα (η): Αλλιώς κατσαρόλι. Το Κύπελλο, το τρόπαιο, αυτό που σηκώνεις στο τέλος και όλοι ζηλεύουν. Από τις πολλές κούπες, γνωστό ότι παθαίνεις υπερκούπωση.

Λ

Λούζερ (ο): Αυτός που χάνει και το έχει στο αίμα του. 'Όταν μια στις τόσες κερδίζει, φυσικά λέτε με νόημα: "Τι λες ρε λούζερ;"

Μ

Μπαλάκι (το): Χαιδευτικό το γκολ. Ένα το μπαλάκι, πέντε τα μπαλάκια, γενικώς τα έχετε φάει και προσπαθείτε να τα χωνέψετε...

Μηχανάκι (το): Χαρακτηρισμός για έναν ποδοσφαιριστή που τρέχει συνέχεια. Το αντίθετο του Επιτάφιου. Ειδικά όταν πρόκειται για αμυντικό χαφ, ταιριάζει απόλυτα.

Διότι ένα τερματοφύλακα μηχανάκι τι να τον κάνεις;

Μπετατζής/Μπογιατζής/Ξυλοκόπος/Ψαράς: Ένας ακόμη τρόπος για να δηλώσουμε πως κάποιος παίκτης δεν είναι καλός, κοινώς άμπαλος, είναι με το να του αφαιρέσουμε την ιδιότητα του ποδοσφαιριστή και να του προσδώσουμε απλόχερα κάποιον άλλον τίτλο. Κάθε είδους χειρωνακτικό επάγγελμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί, και τα άτομα που χρησιμοποιούν αυτή τη...μέθοδο δηλώνουν πως θα ήταν καλύτερα εάν εγκατέλειπε το άθλημα και ξεκίναγε νέα καριέρα...

Σημείωση: Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και όταν γίνεται μεταγραφή κάποιος από μία άλλη χώρα, πχ αν έρθει κάποιος Ισλανδός δεν θα διστάσουμε να τον αποκαλέσουμε παρά καθώς στην χώρα αυτή υπάρχει μεγάλος αριθμός ατόμων που απασχολούνται με την αλιεία...

Μπαλαρίνα: Άλλος ένας τρόπος να μειώσουμε έναν παίκτη επειδή...έτσι θέλουμε. Συνήθως αποκαλούμε κάποιον μπαλαρίνα, όταν ξέρει μπάλα και δείχνει ιδιαίτερη έφεση στις ντρίπλες, ενώ συνήθως έχει και καλή ταχύτητα, με απώτερο σκοπό να μειώσουμε το τι καταφέρνει. Δεν χρειάζεται να πω πως έχει χρησιμοποιηθεί άπειρες φορές και από πολύ κόσμο...

Ν

Ναός (ο): Το γήπεδο της ομάδας σας. Μπορεί να είναι ετοιμόρροπο (μπορεί να έχει γκρεμιστεί) μπορεί να είναι υπερσύγχρονο, μπορεί, μπορεί. Δεν παύει να είναι ο Ναός. Προσοχή, καμιά σχέση με το "εκκλησία το γήπεδο" που σημαίνει ότι δεν ακούστηκε κιχ...

Ντίβα: Άλλος ένας συνήθης χαρακτηρισμός για κάποιον που ήρθε σαν όνομα και δεν κατάφερε τίποτα. Τα ονόματα πάμπολλα και μέχρι στιγμής φαίνεται πως θα συνεχίσουμε να βλέπουμε και άλλους τέτοιους παίκτες. Παρόμοιοι χαρακτηρισμοί: Βεντέτα, τουρίστας.

Ξ

Ξερόλας (ο): Ο δημοσιογράφος που μιλάει για τα χάλια της ομάδας σου και τα ξέρει όλα... νομίζει δηλαδή.

Ο

Οφσαιντ (ο): Η λέξη που εδώ και χρόνια προσπαθείτε να εξηγήσετε στην φίλη σας τι σημαίνει αλλά μάταια... Το οφσάιντ (αγγ.: offside) ή στα ελληνικά «εκτός πεδιάς» είναι ο 11ος κανονισμός στο ποδόσφαιρο που έχει ως σκοπό να περιορίσει το πόσο μπροστά μπορούν να βρεθούν οι παίκτες της επιτιθέμενης ομάδας όταν επηρεάζουν τη φάση που εξελίσσεται στο παιχνίδι. Με απλά λόγια, ο κανονισμός ορίζει ότι ένας παίκτης δεν μπορεί να αποκτήσει πλεονέκτημα περιμένοντας κοντά στο τέρμα του

αντιπάλου, έχοντας μόνο τον τερματοφύλακα μεταξύ του ιδίου και του τέρματος (στη συνηθισμένη περίπτωση που ο τερματοφύλακας είναι όντως ο τελευταίος αμυνόμενος παίκτης).

Π

Παράγκα (η): Το "παρασκήνιο" εκεί που "μαγειρεύονται" οι διαιτησίες. Δεν υπάρχει βέβαια. Πιστεύετε εσείς, σοβαροί άνθρωποι, τέτοια πράγματα; Παπαπαπα...

Παλτό (το): Περιμένετε τον παικταρά που θα είναι κράμα μεταξύ Μέσι και Ρονάλντο και έρχεται ένας Αμπαλίδης. Κι επειδή θα τον φάτε, θέλετε δεν θέλετε, τον χειμώνα φοριέται ως παλτό.

Σ

Στημένο (το, τα): Τι λέτε τώρα, σοβαροί άνθρωποι. Πιστεύετε σε τέτοια πράγματα;

Σιγουράκι (το): Έκφραση του στοιχήματος για στημένα συνήθως ματς, τα οποία ποτέ δεν συμβαίνουν στην χώρα μας. Το 'πσιζες, το 'πιασες!

Τ

Τακουνιά (η): Το τακουνάκι. Χτύπημα με το πίσω μέρος του ποδιού. Θεαματική ενέργεια.

Ταγάρι: Η λέξη αυτή κανονικά σημαίνει τσάντα και πιο συγκεκριμένα είναι ένα είδος χωριάτικης τσάντας. Τώρα το πως έφτασε να χρησιμοποιείται από τους φιλάθλους...Γενικά το ουσιαστικό αυτό χρησιμοποιείται όταν θέλουμε να δηλώσουμε πως ένας παίκτης δεν έχει ιδέα από το άθλημα, όταν ένας παίκτης είναι άτεχνος.

Υ

Υδραυλικός (ο): Ποδοσφαιριστής που κάνει υδραυλικές ντρίπλες. Περνάει, όποιον βρίσκει μπροστά του, είτε έχει χώρο, είτε (κυρίως) δεν έχει. Γνωστοί υδραυλικοί παίκτες: Νάτσο Σκόκο, Κώστας Μαλέκος...

Φ

Φάκελος (ο): Αυτά τα κίτρινα και τα κόκκινα πακέτα που στέλνει η UEFA κάθε τρεις και λίγο άνευ λόγου...

Χ

Χασογκόλης (ο): Αθεράπευτος κυνηγός που χάνει γκολ από το μισό μέτρο. Ανεπίδεκτος μαθήσεως. Δηλαδή "εγώ να μουν στην θέση του θα είχα βάλει τρία γκολ" κι ας είστε 120 κιλά και δε μπορείτε να πάρετε τα πόδια σας.

Ψ

Ψαλίδι (το): Απογείωση ποδοσφαιριστή που ανάποδα με το τέρμα κάνει ψαλίδι τα πόδια του και σουτάρει στην αντίπαλη εστία. Υποκοριστικό: Ψαλιδάκι.

Ψαράκι (το): Οριζοντίωση ποδοσφαιριστή για κεφαλιά. Γκολάρα δηλαδή, είτε φάει το χορτάρι, είτε όχι. Σημασία έχει να το φάει ο αντίπαλος...

Ω

Ωχ (επιφώνημα): Η ομάδα σας προηγείται και ο αντίπαλος σας έχει βάλει στο τέρμα και σφυροκοπά. «Ωχ το φάγαμε» σιγοντυθιρίζεται...

4. Η αργκό του γηπέδου

Διαβάζουμε σε σελίδα του διαδικτύου:

Όταν ήμουν μικρότερος συνήθιζα να ακούω στο ραδιόφωνο έναν πολύ "δυνατό" συντελεστή εκπομπής που δε ζει πια. Αυτός συνήθιζε να μιλάει τη γλώσσα της ποδοσφαιρικής πιάτσας, χρησιμοποιούσε ατάκες "πεζοδρομιακές", ας το πούμε έτσι, και είχε την υψηλότερη ακροαματικότητα τότε στη Θεσσαλονίκη.

Βγήκε κάποτε ένας καθηγητής και του είπε με συγκίνηση: "Κύριε, αυτές τις λέξεις πρέπει να τις πουλάτε..."

Πέρασαν πολλά χρόνια για να καταλάβω τι ήθελε να πει εκείνος ο ακροατής.

Οι κουβέντες του γηπέδου έχουν μία άγρια ομορφιά. Ανήκουν σε ένα γλωσσικό μικρόκοσμο που δεν αναπαράγεται σχεδόν πουθενά. Ακόμη και οι αθλητικογράφοι, που γνωρίζουν τις κουβέντες του γηπέδου, χρησιμοποιούν τον δικό τους ιδιαίτερο κώδικα και δεν χρησιμοποιούν τις εκφράσεις που είναι στιγματισμένες κατά κάποιο τρόπο ως λαϊκές. Για τους ερευνητές κάθε επιστημονικής απόχρωσης (λαογράφους, φιλόλογους, γλωσσολόγους) ούτε συζήτηση. Μοιραία θα ακούσεις τις εκφράσεις

αυτές μόνο στο γήπεδο. Από τέτοιες λέξεις και ατάκες είπα να κάνω σήμερα ένα μικρό κατάλογο...

- "Έκοψε το καρπούζι στη μέση"

- "Και τα κουκούτσια;"

Η κλισέ έκφραση που δηλώνει ότι κάποιος διαιτητής ήταν ακριβοδίκαιος, λαμβάνει συχνά μία "υποψιασμένη" απάντηση. Το καρπούζι μπορεί να κόβεται στη μέση, αλλά τα κουκούτσια, δηλαδή μικρότερης σημασίας φάσεις όπως φάουλ στο κέντρο, συχνά πηγαίνουν σε μία από τις δύο ομάδες.

Προσκλησάκιας

Πρόκειται για τον γηπεδικό θαμώνα ο οποίος βρίσκει πάντα κάποιο τρόπο να μπει στο γήπεδο δωρεάν. Ο προσκλησάκιας θα βρει κάποιο γνωστό στα γραφεία της ομάδας, κάποιο δημοσιογράφο, και θα κάνει και τη γνωστή "λέζάντα" ότι μπαίνει μέσα στα επίσημα.

Κοράκι

Ο διαιτητής έχει στολιστεί με αρκετούς χαρακτηρισμούς, αλλά το "κοράκι" είναι ο κλασικός.

Προέρχεται φυσικά από το μαύρο χρώμα της στολής που φορούσαν αποκλειστικά παλαιότερα, πριν αντικατασταθεί από κάτι φωσφορούχες που κάνουν τους διαιτητές του σήμερα να μοιάζουν περισσότερο με παρκαδόρους.

Μαστραπάς

Οποιοδήποτε τρόπαιο μπορεί να κατακτήσει κάποια ομάδα, πρωτάθλημα ή κύπελλο. Λαϊκή λέξη που χρησιμοποιείται κυρίως για το κύπελλο του νερού, αραβικής προέλευσης, στα ελληνικά από το τουρκικό *maşgapa*.

"Έχεις φτάσει εικοσιπέντε χρονών και δεν έχεις δει ακόμη ούτε ένα μαστραπά"

Σαμιαμίδι

Ο μικρόσωμος και γρήγορος παίκτης που τρυπώνει με επιδεξιότητα στην αντίπαλη περιοχή.

"Τι σαμιαμίδι αυτός ο Μέσσι"

Μπετόν αρμέ

Το ισχυρό υλικό από τον κατασκευαστικό κλάδο χρησιμοποιείται στην ποδοσφαιρική έκφραση "μπετόν αρμέ" για να δηλώσει την μαζική άμυνα.

"Η Δόξα Δράμας κατέβηκε να παίξει μπετόν αρμέ, με πέντε αμυντικούς, τέσσερις μέσους να παίζουν πίσω και ένα ξεχασμένο σέντερ φορ"

Κεφτέδες

Το σκορ μηδέν-μηδέν. Χρησιμοποιείται και η έκφραση "κουλούρια".

"-Πόσο έληξε το ματς;

-Κεφτέδες"

Δε στρίβει

Έκφραση για βραδυκίνητους αμυντικούς, που μέχρι να ακολουθήσουν τον παίκτη που επιτηρούν, αυτός τους έχει ήδη περάσει.

"Το δεξί μου μπακ δε στρίβει!"

Ή η μπάλα ή ο παίκτης

Αυτή η έκφραση χρησιμοποιείται για σκληροτράχηλους αμυντικούς, που δε θα τους περάσει ο αντίπαλος εύκολα. Αν δεν βρουν σε κάποια διεκδίκηση τη μπάλα, θα βρουν το πόδι του αντίπαλου παίκτη. Άουτς!

Αβαβά

Κάλπικος, ψεύτικος.

"Το πέναλτι ήταν αβαβά"

Καραμπινάτο πέναλτι

Το ακριβώς αντίθετο του "αβαβά". Οφθαλμοφανές.

Καφενείο

"Κερδίσατε το καφενείο τον Ακράτητο και κάνατε κάτι δηλαδή;"

Η ομάδα χαμηλών δυνατοτήτων, σαν να έχουν μαζευτεί οι θαμώνες ενός καφενείου και έχουν συστήσει ποδοσφαιρική ομάδα, κάτι που παλαιότερα συνέβαινε στα τοπικά πρωταθλήματα. Μάλιστα υπήρχαν και αγγελίες στις εφημερίδες "το καφενείο τάδε ζητάει ομάδα για παιχνίδι την Κυριακή".

Μπακλαβαδωτό ή πλεμάτι

Τα δίχτυα της ποδοσφαιρικής εστίας. Μπακλαβαδωτό από το σχήμα που έχουν τα κομμάτια του μπακλαβά όταν κόβονται και θυμίζουν τη δικτύωση του τέρματος. Πλεμάτι είναι λαϊκή λέξη για το δίχτυ.

Σφάζω με το βαμβάκι

Η έκφραση αυτή αναφέρεται σε διαιτητές οι οποίοι ναι μεν μεροληπτούν υπέρ μίας ομάδας, αλλά δεν χρειάζονται μία κραυγαλέα απόφαση για να το πράξουν, και

προσπαθούν να ευνοήσουν δίνοντας φάουλ κοντά στην περιοχή, αγνοώντας κάποια οφσάιντ ή δίνοντας κίτρινες κάρτες.

Αστραχάν

Έκφραση δανεισμένη από τα ιπποδρομικά στοιχήματα. Παρατσούκλι βραδυκίνητου αλόγου, που χρησιμοποιείται μεταφορικά και για παίκτες αντίστοιχων... επιδόσεων.

"Που να την προλάβεις τη μπάλα ρε Αστραχάν..."

Κοιμάται στον πάγκο

Έκφραση που χρησιμοποιείται για προπονητές που δεν "διαβάζουν" σωστά έναν αγώνα για να προχωρήσουν στις κατάλληλες οδηγίες ή αλλαγές.

Γιόμα

Το βαθύ γέμισμα στην αντίπαλη περιοχή, συνήθως στο πουθενά.

"Όλο με γιόμες παίζουμε και δε στρώνουμε τη μπάλα κάτω"

Το τσαφ

Ηχομημιτική λέξη από τον ήχο που κάνει η μπάλα όταν δε τη βρίσκεις "γεμάτη".

Αμυντικό λάθος με ολέθριες, συνήθως, συνέπειες. Λέγεται και "λούφα".

Ζαλίζω τη μπάλα

Λέγεται για την κατάχρηση της ντρίπλας.

Έπνιξε (ή έκανε γαργάρα) το πέναλτι

Όταν ένας διαιτητής δε δείχνει κάποιο καταφανέστατο πέναλτι.

ματώνω τη φανέλα

http://www.slang.gr/lemma/show/matono_ti_fanela_21060

Μπουκαδόρος

Χαρακτηρισμός για παίκτη που έχει την τεχνική κατάρτιση και την ταχύτητα να εισέρχεται στη μεγάλη περιοχή του αντιπάλου.

Ποιες από τις παραπάνω γηπεδικές εκφράσεις χρησιμοποιούνται στην καθημερινή χρήση της γλώσσας;

Σε ποιες άλλες περιστάσεις επικοινωνίες τις έχεις ακούσει; (π.χ. στην οδήγηση...)

Σε ποιο βαθμό πιστεύεις ότι έχουν παρεισφρήσει στην καθημερινή επικοινωνία;

Η χρήση των γηπεδικών εκφράσεων καθορίζουν το ύψος και το ήθος των ανθρώπων που τις χρησιμοποιούν;

Σε ένα άρθρο στο δικό σου αθλητικό blog παρουσίασε τις απόψεις σου για την αργκό των γηπέδων. Ποια επιχειρήματα θα χρησιμοποιούσες, για να πείσεις το αναγνωστικό σου κοινό ότι η γλώσσα των γηπέδων είναι μια ακόμα γλωσσική ποικιλία, ανάλογη των γεωγραφικών και όχι μια δολοφονία της γλώσσας,;

3η ώρα

5. Συνέντευξη με τον Νάσο Κατσώχη, συγγραφέα του βιβλίου «Οπαδοί εν χορώ». Δημοσιεύτηκε στο ένατο τεύχος του HUMBA.

Εξώφυλλο «Οπαδοί εν χορώ»

Πώς προέκυψε η ιδέα να ασχοληθείς με τα συνθήματα των ελληνικών γηπέδων;

Πολλές επιμέρους ιδέες προϋπήρχαν. Την αφορμή, όμως, για την υλοποίησή τους μού έδωσαν ειδικότερα δύο αναγνώσματα. Ένα βιβλίο για τη γλώσσα, αλλά και το δικό σας περιοδικό, που πραγματεύεται συναφή ζητήματα. Γενικά, τώρα, η επιθυμία συγγραφής οφείλεται στην παράλληλη αγάπη μου αφενός για τη γλώσσα και αφετέρου για τα αθλητικά πράγματα στα δημοφιλέστερα σε μας αθλήματα: το ποδόσφαιρο και το μπάσκετ.

Ποιες μεθόδους ακολούθησες στην προσπάθεια καταγραφής των γηπεδικών συνθημάτων;

Δεν ακολούθησα κάποια αμιγή επιστημονική μέθοδο για δύο λόγους: αφενός, γιατί το βιβλίο απευθύνεται και στο ευρύ κοινό και, αφετέρου, γιατί ό,τι προέχει στο βιβλίο μου δεν είναι η καταγραφή αλλά η ανάλυσή τους, αν θέλεις η εξαγωγή κάποιων συμπερασμάτων σχετικά με την οπαδική οργανωμένη χρήση της γλώσσας, κυρίως στο πλαίσιο του σύγχρονου αθλητισμού ως βιομηχανίας θεάματος, που έχει καταστήσει το πεδίο σύνθετο. Πολλά συνθήματα ήταν από καιρό καταγραμμένα, είτε μέσα από τα γήπεδα είτε από παρατήρηση οπαδικών πορειών και διαδηλώσεων. Κάποια ακόμη κατέγραψα σε συνεργασία με έναν φίλο οπαδό και κάποια μέσω αναζήτησης στο Ίντερνετ.

Είναι η πρώτη φορά που σε ακαδημαϊκό επίπεδο γίνεται προσπάθεια να μελετηθούν γλωσσολογικά τα συνθήματα των γηπέδων. Είσαι μέλος μιας πολύ μικρής μειοψηφίας που ασχολείται επιστημονικά με τον χώρο του γηπέδου. Γιατί πιστεύεις πώς συμβαίνει αυτό; Εμείς διακρίνουμε μια κάποια απαξίωση από τους ανθρώπους των γραμμάτων και της επιστήμης. Είναι όντως έτσι;

Φυσικά και υπάρχει απαξίωση, που ξεκινά από μια –και καλά– «ακαδημαϊκά ορθή» συμπεριφορά και στάση απέναντι σε ό,τι θεωρείται ως «όπιο του λαού». Στον βαθμό που η απαξίωση εξηγείται από μια τέτοια στάση, χωρίς να συνοδεύεται από περαιτέρω εμβάθυνση, την απαξιώνω με τη σειρά μου ως «συμπλεγματοκή». Είναι ασύλληπτο το βάθος που κρύβεται τόσο στις συμπεριφορές της κερκίδας, όσο και στη δράση εντός του γηπέδου. Το ποδόσφαιρο κυρίως κρύβει μέσα του συνιστώσες της

ίδιας της ζωής. Και επίσης, όποιος ενδιαφέρεται να μελετήσει γενικά τη συμπεριφορά του πλήθους, οφείλει να περάσει μέσα από τα γηπεδικά πράγματα.

Επιπλέον, η αποστροφή για κάποιους εξηγείται από το γεγονός ότι βλέπουν τους οπαδούς ως «κάφρους», ως άτομα που συχνά βάζουν κατά της κοινωνικής τάξης. Συνεπώς, αφού αδιαφορούν γι' αυτούς, γιατί να ασχοληθούν και με τη γλώσσα ή τη συμπεριφορά τους; Αυτοί χάνουν, πάντως.

Υπάρχουν άνθρωποι σε κάθε κερκίδα που έχουν την ικανότητα, τη φαντασία και το ταλέντο να φτιάχνουν συνθήματα, είτε προετοιμάζοντάς τα είτε και επί τόπου, τη στιγμή του αγώνα. Προσπάθησες να βρεις κάποια τέτοια περίπτωση; Όσοι ασχολούμαστε με το γήπεδο και την κερκίδα εκτιμούμε δεόντως αυτήν την ικανότητα...

Και καλά κάνετε και την εκτιμάτε. Όχι, δεν ήταν ο στόχος του βιβλίου κάτι τέτοιο, το οποίο όμως ασφαλώς και παρουσιάζει ενδιαφέρον. Ίσως σε μελλοντική έρευνα. Ωστόσο, τα συνθήματα είναι από τη φύση τους –αλλά και κατά τη χρήση τους– τέτοια, που στην πορεία «χάνονται» οι δημιουργοί τους. Το «προϊόν» των τελευταίων γίνεται κτήμα της μάζας, του καθενός μας. Και χωρίς αντίτιμο. Κι αυτό είναι το πιο σημαντικό, νομίζω: η συλλογική τους διάσταση.

Σε όλον αυτόν τον όγκο συνθημάτων που έχεις καταγράψει ποια είναι αυτά που ξεχωρίζεις και γιατί;

Υπάρχουν συνθήματα μηχανικά στη δημιουργία τους, χωρίς ιδιαίτερη φαντασία. Άλλα, πάλι, είναι πολύ ευφυή και άλλα δομούνται σε κατάλληλους ρυθμούς και μελωδίες. Ξεχωρίζω όσα δείχνουν το πώς αυτοπροβάλλονται πλέον οι οπαδοί ως το σημαντικότερο ίσως συστατικό στοιχείο μιας ομάδας – οι «αιώνια» δεμένοι με αυτήν. Επίσης, όσα παραμένουν αναλλοίωτα μετά από τόσα χρόνια: δεν πρέπει να χάνονται ή με το ζόρι να αντικαθίστανται.

Τα τελευταία χρόνια, σε αντίθεση με παλιότερα, ακούγονται όλο και περισσότερα συνθήματα με άκρως υβριστικό περιεχόμενο. Γιατί πιστεύεις πως συμβαίνει αυτό; Τα

συνθήματα όπως και η όλη εικόνα και συμπεριφορά της κερκίδας επηρεάζεται από τις κοινωνικές καταστάσεις;

Φυσικά και επηρεάζεται. Άμεσα. Καταρχήν, η βωμολοχία ως ατομική λεκτική συμπεριφορά είναι αναμενόμενο να ξεπερνά κάποτε τα όρια, όσο η κοινωνία γίνεται όλο και πιο σύνθετη, με όλο και περισσότερα ερεθίσματα, που οδηγούν σε εντάσεις, οι οποίες πρόκειται –τουλάχιστον λεκτικά– να εκτονωθούν κάπου. Πόσο μάλλον σε ένα χώρο όπου χάνεται η ατομικότητα και η προσωπική ευθύνη, όπως είναι το γήπεδο. Όχι βέβαια ότι είναι και ευχάριστο. Από την άλλη, αρκετά υβριστικά συνθήματα πυροδοτούνται στις μέρες μας και από την οργανωμένη παρουσία στα γήπεδα των δυνάμεων της τάξης. Που κι αυτοί σε κάποιο βαθμό βέβαια αναγκάζονται να το κάνουν, με αφορμές που έχουν δώσει και οι ίδιοι οι οπαδοί, αλλά και επειδή οι τελευταίοι πια εμφανίζονται πολύ πιο οργανωμένοι στα γήπεδα. Τέλος –το αναφέρω στο βιβλίο– η υβριστική γλώσσα των γηπέδων ιχνογραφεί τη μετάβαση από τις παλιές «αθώες» κοινότητες της γειτονιάς στις πολυπληθείς αλλοτριωμένες κοινωνίες, κυρίως των μεγαλουπόλεων. Εκεί όπου πια ο άγνωστος, ο Άλλος, γίνεται συχνά στόχος.

Τα συνθήματα είναι βασικό κομμάτι αυτού που εμείς ονομάζουμε οπαδική-γηπεδική κουλτούρα. Πες μας δύο λόγια επ' αυτού. Πιστεύεις πως υπάρχει ελληνική οπαδική κουλτούρα και, αν ναι, πώς την ορίζεις;

Εγώ την αντιλαμβάνομαι διττά. Καταρχήν, ως σύνολο στάσεων και συμπεριφορών ένθερμης και οργανωμένης υποστήριξης της ομάδας. Με αυτή την έννοια, υπάρχει σε ανεπτυγμένο βαθμό, κυρίως με τη δημιουργία συνδέσμων, με τις λέσχες, με τα διαρκείας, τις οργανωμένες «χορογραφίες» στα γήπεδα, τις μετακινήσεις, τις πορείες διαμαρτυρίας για οπαδικά αιτήματα κ.λπ. Και –πολύ σημαντικό– τα social media πλέον σφυρηλατούν σε σημαντικό βαθμό τις σχέσεις ανάμεσα σε συν-οπαδούς, με τη δημιουργία άτυπων οπαδικών κοινοτήτων (τα γκρουπάκια). Από την άλλη, την αντιλαμβάνομαι με την ποιοτική έννοια: ως σοβαρή και ώριμη –ή τα αντίθετα– συμπεριφορά εντός και εκτός γηπέδου. Όχι, μ' αυτή την έννοια δεν υπάρχει καλό

επίπεδο ακόμη: φαινόμενα όπως ο ρατσισμός, ο τοπικισμός –ό,τι χειρότερο– και η μισαλλοδοξία, αλλά βεβαίως και η πέραν του αναμενόμενου βία ενδημούν στη συμπεριφορά των οπαδών (μέχρι και οι κόντρες, ας πούμε, εθνικιστών και αντιρατσιστών συν-οπαδών). Πάντως, δεν υπάρχει ακόμη συνολικά μια κουλτούρα σύμπραξης ελλήνων οπαδών από διαφορετικούς συλλόγους στην κατεύθυνση υποστήριξης κοινών αιτημάτων, που να αφορούν τη μετα/δια-κίνησή τους, εντός και εκτός γηπέδων.

Και κάτι ακόμη, ένα ακόμη πρόβλημα. Η απαξίωση από κάποιους της Εθνικής, όταν γίνεται για οπαδικούς λόγους: «θα υποστηρίξω τον Καραγκούνη τον βάζελο, με τα καραγκιοζιλίκια του» ή «τον Σαλπιγγίδη τον προδότη», σου λένε κάποιοι. Εμένα μου προκαλούν αηδία τέτοια πράγματα. Η νηφάλια υποστήριξη προς την Εθνική –χωρίς εθνικιστικές κορόνες, αλλά ούτε και για χαβαλέ (π.χ. «α, παίζει και η Εθνική σήμερα; δεν το ‘ξερα»)- αποτελεί καθαρτήριο του οπαδικού τοπικισμού. Έστω προσωρινά.

Εχεις στα άμεσα συγγραφικά σου σχέδια κάποιο άλλο βιβλίο σχετικό με τα γήπεδα και τους οπαδούς στην Ελλάδα;

Όχι, τουλάχιστον άμεσα. Έχω όμως μια άλλη ιδέα, όχι για τα τεκταινόμενα στις κερκίδες, αλλά για δράσεις εντός γηπέδου.

Το περιοδικό μας έχει πάρει το όνομά του από ένα σύνθημα των γερμανών οπαδών και ουσιαστικά συμβολίζει τη σχέση που θα πρέπει να υπάρχει μεταξύ της κερκίδας και της ομάδας. Εδώ, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων μετά το τέλος του αγώνα οι παίκτες από το κέντρο χειροκροτούν βαριεστημένα τους οπαδούς και φεύγουν τρέχοντας για τα αποδυτήρια. Γιατί δεν υπάρχει σεβασμός από την πλευρά των παικτών προς όλον αυτόν τον κόσμο που με τα συνθήματά του τους αποθεώνει;

Αν εξειδικεύεται η παρατήρηση ως προς τις ελληνικές κερκίδες, δεν ξέρω. Ίσως δεν είναι οργανωμένες και σφυρηλατημένες οι σχέσεις μεταξύ οπαδών και παικτών, όσο αλλού. Πάντως, γενικά οι παίκτες έχουν αλλοτριωθεί. Στον βωμό του χρήματος, λίγα άλλα πράγματα τους νοιάζουν. Έχουν συνηθίσει να μετακινούνται από σύλλογο σε σύλλογο, οπότε πιθανόν δεν αντιλαμβάνονται πλέον την οπαδική νοοτροπία περί

«προσκόλλησης» και πίστης, την ανάγκη (του οπαδού) να ταυτίζεσαι με την ομάδα σου. Ίσως σε ένα τέτοιο πλαίσιο εξηγείται.

Τελευταία ερώτηση. Στο βιβλίο σου κάνεις αναφορά στο περιοδικό μας και σε ευχαριστούμε πολύ. Ποια η γνώμη σου για το HUMBA; Μπορείς να την εκφράσεις και με ένα σύνθημα...

Δεν μου άρεσαν ποτέ οι κολακειές. Απλώς θα πω ότι το περιοδικό σας μου προκάλεσε μια ευχάριστη «έκπληξη» με την εξαιρετική θεματολογία του, την ποιότητά του και με το πολύ καλό επίπεδο των συντακτών του. Μερικά θέματα, ειδικά, είναι εντελώς πρωτότυπα.

Σύνθημα; Βεβαίως. Συνθηματάκι-μότο (στον ρυθμό του συνθήματος π.χ. «Ελλάς μπορείς, μπορείς να προκριθείς»):

HUMBA

ΔΙΑΒΑΖΩ, ΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ ΦΩΝΑΖΩ...

Σας ευχαριστώ πολύ

Φανταστείτε ότι ως δημοσιογράφος ενός blog φιλάθλων θέλετε να καλύψετε το ίδιο θέμα.

Ποιες ερωτήσεις θα κρατούσατε και ποιες θα αλλάζατε για τη συνέντευξη;

Το κοινό των αθλητικών blog διαφοροποιείται από το κοινό των εφημερίδων;

Ποια είναι τα κοινά και ποια τα διαφορετικά χαρακτηριστικά τους;

Ποιο τίτλο θα δίνατε στο blog σας και γιατί;

4η ώρα

6. Συνθήματα γηπέδων

Στα συνθήματα των γηπέδων περιλαμβάνονται συχνότατα στοιχεία διακειμενικότητας, δηλαδή αναφορές σε άλλες δημιουργίες ή πτυχές της ζωής:

Οι οπαδοί των ελληνικών ομάδων είναι πνεύματα ...ανήσυχα και εφευρετικά αναφορικά με την συνθηματολογία και φροντίζουν να μην υπάρχει μονοτονία.

Παρακάτω παραθέτουμε μερικές «διασκευές» τραγουδιών από το διαδίκτυο των οποίων ο ρυθμός έχει ξεσηκώσει πολλές φορές την εκάστοτε εξέδρα είτε προέρχεται από ελληνικό είτε από ξένο τραγούδι. Συμπληρώστε την παρακάτω λίστα με διασκευές τραγουδιών που έχουν πέσει στην αντίληψή σας, προσπαθήστε να εντοπίσετε το αρχικό τραγούδι- σύνθημα και τα σημεία έμπνευσης για τη διασκευή. Στα τραγούδια αναφέρονται οι ήρωες των γηπέδων, τα αστέρια του ποδοσφαίρου σύγχρονοι και παλαιίμαχοι. Πάρτε συνεντεύξεις από παλαιίμαχους οπαδούς των γηπέδων. Ζητήστε τους να σας περιγράψουν το κλίμα που επικρατούσε παλιότερα στις κερκίδες. Ηχογραφήστε τη συνέντευξη και ανεβάστε την στο blog.

Ντιρλαντα ντι ρλανταντα...

Το παραδοσιακό τραγούδι Ντιρλανταντά είναι ένα από τα πλέον γνωστά του οποίου ο ρυθμός ακούγεται στα ελληνικά γήπεδα εδώ και χρόνια. Σε ότι αφορά την ιστορία του τραγουδιού προέρχεται από την Κάλυμνο και το έχει γράψει ο Παντελής Γκίνης. Στην συνέχεια (1969) το πήρε ο Διονύσης Σαββόπουλος και του έδωσε μεγαλύτερη δημοσιότητα, ενώ ένα χρόνο αργότερα η Δαλιδά το ερμήνευσε στα Γαλλικά και τα Ιταλικά και το έκανε διεθνή επιτυχία. Σε ότι αφορά την μεταφορά του συγκεκριμένου τραγουδιού στα γήπεδα είναι από τα λίγα άσματα το οποίο έχει ακουστεί σχεδόν από όλες τις ελληνικές κερκίδες. Μπορεί να ακούστηκε για πρώτη φορά την δεκαετία του 70' στα γήπεδα ωστόσο επανήλθε δυναμικά την δεκαετία του 90'. Χαρακτηριστικές εικόνες είναι όταν οι οπαδοί του Παναθηναϊκού «χώριζαν» το ΟΑΚΑ στη..μέση και τραγουδούσαν το «Πανάθα μου σε αγαπά...» ή στο μπάσκετ το «Στο Ισραήλ κατέβηκα...». Στον αντίποδα οι «ερυθρόλευκοι» οπαδοί εκμεταλλεύτηκαν τον συγκεκριμένο ρυθμό στο μπάσκετ τιμώντας τον Έντι Τζόνσον τραγουδώντας «Φέραμε από την Αμερική...»

Το κόκκινο φουστάνι...

Βρισκόμαστε στα μέσα της δεκαετίας του 90' όπου η Ελευθερία Αρβανιτάκη ερμηνεύει «Το κόκκινο φουστάνι» του Σταύρου Κουγιουμτζή. Το τραγούδι γνωρίζει σχετική επιτυχία ωστόσο αυτοί που ανέλαβαν να το ...εκτοξεύσουν ήταν οι οπαδοί του ΠΑΟΚ. Συγκεκριμένα οι φίλοι του «δικεφάλου του Βορρά» κάθε άλλο παρά ..πειράχτηκαν από το χρώμα του ...φουστανιού και φρόντισαν να κάνουν Τούμπα και Αλεξάνδρειο να «λικνίζονται» στον συγκεκριμένο ρυθμό. Στην συνέχεια το περιέλαβαν οι οπαδοί των ομάδων του ΠΟΚ για να καταφερθούν οι μεν εναντίον των δε.

Σαν τον καραγκιόζη...

Ο Διονύσης Σαββόπουλος είναι ένας από τους μεγαλύτερους δημιουργούς στην χώρα μας και πολλές φορές είναι η πηγή έμπνευσης για διάφορα συνθήματα. Ο ρυθμός του κομματιού «Σαν τον καραγκιόζη» είναι από τους πλέον αναγνωρίσιμους και ακούγεται συχνά από τα χείλη των οπαδών. Οι οπαδοί του Ολυμπιακού έχουν τραγουδήσει τον συγκεκριμένο ρυθμό για να πικάρουν τους οπαδούς του «τριφυλλιού» ωστόσο εισέπραξαν ανάλογη απάντηση με τον ίδιο ρυθμό. «Θρύλε ...»

Καλημέρα Ήλιε Καλημέρα...

Ένας από τους γνωστούς πολιτικούς «ύμνους» της δεκαετίας του 70' ήταν το «Καλημέρα Ήλιε» το οποίο είχε γράψει το 1973 ο Δημήτρης Χριστοδούλου ενώ ο Μάνος Λοΐζος ήταν ο συνθέτης του κομματιού. Μπορεί λόγω ..ήλιου οι ψηφοφόροι του ΠΑΣΟΚ να έχουν επιλέξει ως ..ύμνο τους ωστόσο οι οπαδοί του «τριφυλλιού» έχουν κάνει καλύτερη διασκευή αρχικά με το « Και συ Στεργάκο πάρτους τα μυαλα...» αλλά και την τωρινή ..έκδοση με το «Η τριφυλλάρα ποτέ δεν σταματα...»

Με το στόμα γεμάτο φιλιά...

Το γνωστό σε όλους «και το βράδυ το βραδάκι» είναι ένα κομμάτι το οποίο πλέον δεν ακούγεται στο μουσικό στερέωμα ωστόσο στα γήπεδα ο ρυθμός που έγραψε ο Χρήστος Νικολόπουλος και ερμήνευσε ο Λεωνίδας Βελλής, καλά ..κρατεί. Ξεκίνησε αρχικά από τα γήπεδα του μπάσκετ με τους οπαδούς του Άρη και της Εθνικής να παραληρούν στις εξέδρες στα τέλη της δεκαετίας του 80' τραγουδώντας « Με τον Γκάλη, τον Γιαννάκη...»

Μίλησε μου...

Ότι πιο ...ποιοτικό έχουν βγάλει σε ελληνικό σύνθημα οι οπαδοί του Ολυμπιακού οι οποίοι εκμεταλλεύτηκαν με τον καλύτερο τρόπο το κομμάτι « Μίλησε μου» του Μάνου Χατζηδάκι. Οι «ερυθρόλευκοι» δεν ..ακούμπησαν το ρεφραίν ωστόσο έδωσαν ξεχωριστή νότα στο κουπλέ φωνάζοντας «Απ τον Έβρο ...»

Απόψε στις ακρογιαλιές...

Ο Βασίλης Τσιτσάνης έγραφε το γνωστό άσμα που τραγουδιέται μέχρι σήμερα «Απόψε στις ακρογιαλιές...» με τους φίλους της ΑΕΚ να μην το αναγνωρίζουν όμως πλέον. Συγκεκριμένα οι «κιτρινόμαυροι» έχουν ...εισάγει την «σκεπαστή» μέσα στο τραγούδι και δεν λένε να την βγάλουν.

Ουσίες και οιοπνεύματα...

Ακόμα ένα λαϊκό κομμάτι το οποίο έχει γνωρίσει την ...αποθέωση στα ελληνικά γήπεδα με τους οπαδούς της ΑΕΚ να τον τραγουδούν συχνά πυκνά και τους αντίστοιχους των «πράσινων» να τους πικάρουν με τον ίδιο ρυθμό.

7. Ο μαγικός κόσμος των συνθημάτων

Χωρίς καμία υπερβολή, τα οπαδικά συνθήματα χρίζουν κοινωνιολογικής ανάλυσης.

Πώς δημιουργούνται;

Ποιοι τα δημιουργούν;

Μήπως είναι μια μορφή σύγχρονων "δημοτικών τραγουδιών";

Πρέπει να υπάρχουν ηθικοί περιορισμοί στη χρήση τους;

Ποιες είναι οι κοινωνικές τους προεκτάσεις;

Ποια διάθεση εκφράζει η δημιουργία τους; (υβριστική, χιουμοριστική πλευρά των συνθημάτων).

Διαβάστε το παρακάτω απόσπασμα το οποίο δίνει κάποιες πληροφορίες. Διαμορφώστε και καταγράψτε μια δική σας θέση για το θέμα. Σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο παρουσιάστε στους συμμαθητές σας το θέμα.

Στην Αγγλία ειδικά, τα γηπεδικά συνθήματα είναι μία μορφή λαϊκής τέχνης. Μάλιστα, το 2004 η αγγλική τράπεζα Barclay's, χορηγός τότε της Premier League, διοργάνωσε έναν διαγωνισμό, καλώντας τους ποδοσφαιρόφιλους να συνθέσουν δικά τους συνθήματα για τις ομάδες τους. Ο νικητής θα ανακηρυσσόταν "Επίσημος Συνθηματοποιός" ("Chant Laureate") και θα αμειβόταν με 10.000 λίρες τον χρόνο για να εφευρίσκει "επίσημα" ποδοσφαιρικά συνθήματα. Τον διαγωνισμό κέρδισε με ομόφωνη απόφαση της επιτροπής ο 37χρονος δικηγόρος Τζόνι Χερστ.

Ο πρώτος (και μοναδικός μέχρι σήμερα) "επίσημος συνθηματοποιός" της Premier League, Τζόνι Χερστ

Ο πρώτος (και μοναδικός μέχρι σήμερα) "επίσημος συνθηματοποιός" της Premier League, Τζόνι Χερστ

Εξηγώντας την απόφαση, ο πρόεδρος της επιτροπής και επίσημος ποιητής του Παλατιού, Αντριου Μόσιον, είπε: "Αναζητούσαμε εξυπνάδα, χιούμορ, ενέργεια, εφευρετικότητα, και την ικανότητα να συνεπαίρνει τους οπαδούς στην εξέδρα. Ο Τζόνι είναι θαυμάσιος σε αυτό". Και μιλώντας γενικά για τον διαγωνισμό, τόνισε: "Νιώσαμε ότι βρισκόμαστε μπροστά σε μία τεράστια δεξαμενή λαϊκής ποίησης. Η ποίηση ανήκει στον κόσμο, και είναι υπέροχο να την ακούς εκεί έξω".

Η ειρωνεία είναι ότι ενώ ο Χερστ είναι οπαδός της Μπέρμιγχαμ, κέρδισε τον διαγωνισμό με έναν "ύμνο" στον επιθετικό της (μισητής) συντοπίτισσας, Άστον Βίλα! Ο Χερστ ουσιαστικά απολογήθηκε, εξηγώντας ότι είχε γράψει συνθήματα για όλες της ομάδες της Premier League και έστειλε αυτό που του φάνηκε καλύτερο. "Αν δεν γράψω ένα εξίσου καλό για την Μπέρμιγχαμ την ερχόμενη χρονιά, οι μέρες μου είναι μετρημένες", πρόσθεσε μεταξύ σοβαρού και αστείου.

Μερικά χρόνια αργότερα, και αφού η θητεία του ολοκληρώθηκε, είπε σε μία συνέντευξη:

"Θα ήταν ωραίο να σκεφτόμαστε ότι όλα τα συνθήματα είναι αυθόρμητα, αλλά χρειάζεται πολλή προετοιμασία. Ένας από τους αντίπαλους παίκτες που έρχεται το Σάββατο πιάστηκε στο κρεβάτι με την τάδε, τι μπορούμε να τραγουδήσουμε γι'αυτό; [...] Όταν κάτι σημαντικό συνέβαινε στο ποδόσφαιρο κατά τη διάρκεια της θητείας μου – για παράδειγμα όταν πέθανε ο Μπράιαν Κλάφ – έπρεπε να γράψω ένα σύνθημα. Ήμουν εκεί για να καταγράψω τις μεταβολές στον δημόσιο βίο."

Αλήθεια, τι γνώμη είχαν οι οπαδοί για τη θέση του; "Κάποιες αντιδράσεις δεν ήταν ιδιαίτερα φιλικές. Πολλοί δυσαρεστήθηκαν για το γεγονός ότι πλήρωναν πολλά λεφτά για να δουν την ομάδα τους και να τραγουδήσουν συνθήματα κάθε βδομάδα, και υπήρχε ένας τύπος που έπαιρνε 10 χιλιάδικα για να επινοεί συνθήματα", είπε.

Σίγουρα θα μπορούσαμε να πούμε πολλά ακόμα για τα γηπεδικά συνθήματα, όμως εδώ δεν κάνουμε διατριβή στο θέμα, αλλά μία σύντομη "βόλτα" στον μαγικό κόσμο τους. Έναν κόσμο που περιλαμβάνει όλα τα γήπεδα, από τα μικρότερα των τοπικών πρωταθλημάτων τη Ελλάδα, μέχρι το Ολντ Τράφορντ, το Καμπ Νου και το Μαρακανά. Έναν κόσμο γεμάτο μουσική, ποίηση, πλάκα, αλλά και προσβολές, προκλήσεις και έντονα συναισθήματα. Έναν κόσμο γεμάτο ποδόσφαιρο.

Τρελοποδόσφαιρο

5η ώρα

8. Α) Διαβάζουμε τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων 10/01/2014 στη διεύθυνση <http://www.sport-fm.gr/newspapers/>

Οι τίτλοι είναι ελκυστικοί για τον αναγνώστη, εκτός από τυπογραφικά τεχνάσματα, χρησιμοποιούνται και τεχνάσματα γλωσσικά, όπως οι μεταφορές, οι ελλείψεις, οι παροιμίες, οι νεολογισμοί. Εντοπίστε τα παραπάνω στοιχεία στα πρωτοσέλιδα.

Ποιος είναι ο ρόλος του τίτλου στο πρωτοσέλιδο;

Οι τίτλοι απευθύνονται στο συναίσθημα ή στη λογική;

Προσπαθήστε να δώσετε ένα δικό σας πρωτοσέλιδο τίτλο.

Β) Κάθε λέξη μέσα σε ένα κείμενο δημοσιογραφικού λόγου κουβαλά μαζί της, εκτός από τις πληροφορίες, και μία ιδεολογική φόρτιση, αφού ο κάθε χρήστης της γλώσσας -εν προκειμένω ο δημοσιογράφος- είναι φορέας μιας ιδεολογίας. Ιδεολογία η οποία δεν αφορά μόνο τον δημοσιογράφο, αλλά «τα άτομα που διαμορφώνουν την συνολική ιδεολογία του Μέσου, από το οποίο εκπέμπεται ο δημοσιογραφικός λόγος».

Το στοιχείο αυτό στις αθλητικές εφημερίδες είναι πολύ έντονο, καθώς οι περισσότερες από αυτές αντιπροσωπεύουν τους οπαδούς κάποιας συγκεκριμένης ομάδας. Οπότε ο αθλητικός συντάκτης είναι κατά κάποιον τρόπο «αναγκασμένος» να ακολουθήσει μια συγκεκριμένη «πολιτική γραμμή». Αν λάβουμε μάλιστα υπόψη τον ανταγωνισμό που υπάρχει ανάμεσα σε αυτές τις εφημερίδες και μάλιστα τον ανταγωνισμό που δέχονται από αθλητικά ένθετα που περιέχονται στις πολιτικές εφημερίδες, μπορούμε να δούμε μια πραγματικότητα, όπου οι αθλητικές εφημερίδες, κυρίως αυτές που υποστηρίζουν ανοιχτά μια συγκεκριμένη ομάδα, δεν αγοράζονται τόσο από τους φίλαθλους/ οπαδούς για μια αντικειμενική εξιστόρηση των γεγονότων, όσο για να «ακούσουν αυτό που θέλουν». Έτσι αυτό που κυρίως μετράει είναι ο τρόπος με τον οποίο καταγράφονται τα αθλητικά γεγονότα. Ο Eco μιλάει για «αθλητική φλυαρία», η οποία έχει χαρακτηριστικά πολιτικής συζήτησης και μάλιστα αποτελεί «παρωδία αθλητικής συζήτησης».

Επιλέγουμε ένα άρθρο σε μια ή περισσότερες εφημερίδες και προσπαθούμε να εντοπίσουμε τις παραπάνω επισημάνσεις. Σε ένα ΠΕΚ μεταφέρουμε με αντιγραφή και επικόλληση το κείμενο, υπογραμμίζουμε τις λέξεις, φράσεις, σχήματα λόγου

(ειρωνεία, υπερβολή, μεταφορά, μετωνυμία κ.α.). Στη συνέχεια αλλάζουμε τις υπογραμμισμένες σειρές με φράσεις πιο ουδέτερες. Τι παρατηρείτε;

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Θα μπορούσαμε να εξετάσουμε εφημερίδες ή συνθήματα «Βορρά-Νότου» στα οποία τονίζεται το τοπικιστικό στοιχείο. Η ανάλυση του λόγου σε λαϊκά αθλητικά κείμενα, συνθήματα, δάνεια μπορεί να συμβάλλει στη γλωσσική εκπαίδευση των μαθητών, κυρίως εκείνων των οποίων η επαφή με γραπτά κείμενα περιορίζεται, σχεδόν αποκλειστικά, στις αθλητικές εφημερίδες και μέσω αυτών να αρχίσουν να διαβάζουν και τις άλλες. Θα μπορούσαμε να συγκρίνουμε το πολιτικό με το αθλητικό σύνθημα, να καταγράψουμε με κινητά τα συνθήματα στους τοίχους γηπέδων, σχολείων, σχολών κατά το πρότυπο του Δημαρά «εμπρός στον έτσι που χάραξε ο τέτοιος». Επίσης δεν είναι άκαιρο να προσδιοριστεί το «εμείς» και οι «άλλοι» σε σχέση και συνάρτηση με το κοινωνικοπολιτικό γίνεσθαι κάθε εποχής και να παρουσιαστεί το γνήσιο αθλητικό πνεύμα, όταν δεν υπήρχε ακόμα επαγγελματικό ποδόσφαιρο και οι παίκτες αγωνίζονταν από αγάπη για το άθλημα, τη φανέλα και τη δόξα, με αφορμή την παρακολούθηση της ταινίας [Κυριακάτικοι ήρωες – Οι άσσοι του γηπέδου](#) (1956).

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Στόχος του σεναρίου ήταν να αναλυθεί ο ρόλος της γλώσσας στη διαμόρφωση της ταυτότητας των οπαδών. Συγκεκριμένα, μέσα από κείμενα αθλητικής δημοσιογραφίας, συνθήματα, συνεντεύξεις, εξετάστηκε πώς ενισχύεται η οπαδικότητα, πώς μεταφέρονται μηνύματα για αξίες και συμπεριφορές, που δεν αφορούν μόνο την ομάδα αλλά και άλλες μορφές της κοινωνικής ταυτότητάς του αναγνώστη. Στο αρχικό σενάριο εκφράστηκαν κάποιες επιφυλάξεις για την πιθανή αντίδραση γονέων στην αναφορά και μόνο της χρήσης γηπεδικών εκφράσεων στο σχολικό περιβάλλον, ωστόσο δεν υπήρξε κάποια ένσταση από την πλευρά κανενός, αντίθετα οι γονείς συμμετείχαν στον εμπλουτισμό των γηπεδικών φράσεων και συνθημάτων από τις γνώσεις τους από παλαιότερες εποχές. Η ζωντάνια και η ευρηματικότητα των συνθημάτων, η γλωσσική ευστοχία βοήθησε τους μαθητές να

κατανοήσουν τις λειτουργίες της γλώσσας αλλά και το ρόλο της στην προσπάθεια για εξουσία και υποταγή από τους μεγάλους παράγοντες του χώρου. Ίσως τελικά να αποκτήθηκε αυξημένη επίγνωση σχετικά με τη δύναμη της γλώσσας στη ζωή τους.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Fairclough, N. (1992). *Discourse and Social Change*. Oxford: Polity Press.
- Fairclough, N. (2001). *Language and Power*. London: Longman.
- Fairclough, N. (2010). *Media Discourse*. London: Bloomsbury Academic.
- Kress, G. (1989). *Linguistic processes in sociocultural practice*. London: Oxford University Press.
- Κωστούλα-Μακράκη, Ν. (2001). *Γλώσσα και κοινωνία: Βασικές έννοιες*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Wenner, L. (2003). Το πεδίο της σύζευξης αθλητισμού και ΜΜΕ. Στο Λ. Βένερ (επιμ.) *Αθλητισμός και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας* (σελ. 47-61). Αθήνα: Καστανιώτης.